Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...майн 1921 оной ...айн 21-нэй гарана | № 109 (14220) | 1976 оной майн 9, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

НҮХЭР Л. И БРЕЖНЕВТЭ СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ МАРШАЛ ГЭҺЭН СЭРЭГЭЙ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтооно:

СССР-эй Оборонын Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Брежнев **Леонид Ильичтэ Советскэ Союзай маршал** гэһэн сэрэгэй нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной майн 7.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ, КОММУНИЗМЫН НАНГИН ХЭРЭГЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛШЭДЭ

Советскэ Союзай Герой, Социалис Ажалай Герой нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ бронзо бюст нээлгэдэ зорюулагдаһан митинг Днепродзержинскдэ болобо

...й Верховно Сове... ...идиумэй Указаар ...оной ёһоор. Со... ...зай Герой, Социа... ...й Герой, КПСС-эй ...Генеральна секре... ...ид Ильич Брежне... ...алхы болон ажалай ...аша габьяае тэм... ...Днепропетровско ...Днепродзержинск ...– геройн Эхэ ню... ...бронзо бюст бод...

...дзержинск. Эндэ, ...гэжэ урдань бай... ...эришэнэй тосхон... ...Л. И. Брежнев ту... ...алайнгаа зам эхил... ...Хүдэлмэришэнэй хү... ...тэрэ хадаа ажа... ...ажабайдал метал... ...заводто слеса... ...бэлэй. Эдэбхи... ...олец болоо һэн. ...Брежнев Комму... ...зэргэдэ абтаһан ...нэ городто Л. И. ...рабфак толгойлһон. ...Днепродзержин... ...ургическа инсти... ...лан, Л. И. Бреж... ...ерэй диплом «эр... ...тэпэн сэгнэлтэтэй... ...алһан юм.

...Ильич Брежневэй ...намтар институт ...эйшье һүүлээр эн... ...уудтай нягта хол... ...һан. Тэрэ хадаа ...ческа заводто ин... ...Днепродзержин... ...ай Соведэй тү... ...орлогшоор хүдэ... ...һүүлээрнь нүхэр ...– партиин Днепро... ...обкомой секретарь, ...ба Днепропет... ...омуудай нэгэдэхи...

...Л. И. Брежневые ...дайшаншье эльгээ... ...тэрэ хадаа хэзээ... ...анашье партиин ...рэгэй түлөө өөр... ...атай эршэ хү... ...нэтэрүү оролдо... ...тэмсэдэг, ангиин ...сэхэ хараа шу... ...талдаг, ажалша... ...даруу һайн сэдь... ...эрхы ба анхарал... ...дадаг, хүнүүдые ...саажа шададаг...

...н ба Днепропет... ...промышленнос... ...ажахыэ хүгжөө... ...үүлхэ хэрэгтэ, ...ажаллаха эрхэ ...ажаһуудалыень ...да тэрэ хэды ...дадалаа, дүй дүр... ...эрдэм мэдэсээ ...байгааб гэжэ ...Ильичтэй хамта ...партийна ба со... ...дэлмэрилэгшэд, ме... ...д, химигүүд, ба... ...һайн һанажа яба...

...дай одонуудые, ...орден, медальнуу... ...й шэн габьягагай ...шагналнуудые ...зүүжэ ябаһан, ...гойтой болоһон ...мүнөө эндэ хара... ...Эсэгэ оро... ...гаалгын Агууе... ...фронтнууд дээрэ ...Ильичтэй эзэм ээмэ ...дайлалдаһан хү... ...мая сагаан үдэр... ...эрээнтэй хамта ...хүнүүд нүхэр ...жневэй бронзо ...дэ зорюулагдаһан ...лдо хабаадалса... ...дзержинск ерэ... ...Брежневтэй хамта ...нтна армида...

дайлалдаһан сэрэгшэд, Кавказай, Новороссийскын ба Керчиин түлөө болоһон дайн байлдаануудта хабаадалсагшад эндэ бии. «Бага газар» дээрэ баатарлиг тулалдаануудай болоһон үдэрнүүдтэ тэрэниие хамгаалагшадай түрүүшын зэргэдэ байхадаа, 18-дахи армиин политотделэй начальник Л. И. Брежнев фронтын байдалай али бүхы бэрхэшээлнүүдые бидэнтэй хамта хубаалдадаг байгаа гэжэ тэдэнэр айхабтар хани халуунаар, энэрхы сэдьхэлһээ һанан һанан дурданад. Украина ба Венгриин, Польшо ба Чехословакиин газар дээгүүр гараһан фронтын харгынуудаар тэрээнтэй хамта ябалсаһан Леонид Ильичэй дайшалхы нүхэдүүд айлшадай дунда мүн лэ байлсана.

Днепропетровско, Запорожско болон Украиннын бусад областьнуудай хэдэн мянгаад хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, студентнэр, һурагшад, партийна ба советскэ организацинуудай түлөөлэгшэд баяр ёһолдо ерэнхэй.

Советскэ Союзай Герой, Социалис Ажалай Герой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй эхэ нютагта бронзо бюст нээлгэдэ зорюулагдаһан митинг Днепродзержинскиин Октябрьска талмай дээрэ майн 8-да болобо.

Митингын президиумдэ—КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Щербицкий, УССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ И. С. Грушецкий, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Ляшко, партиин Днепропетровско обкомой нэгэдэхи секретарь А. Ф. Ватченко, партиин обкомой ба горкомой бюрогой гэшүүд, ленинскэ партиин ветерануud, городой суута хүнүүд байнад.

Партиин Днепродзержинскэ горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. Ф. Гордиенко** энэ митингые нээбэ. Эндэ, хүдэлмэришэн-металлургын бүлэдэ Леонид Ильичэй урган хүмүүжэһэндэ. ажалай болон политическэ ажал ябуулгаяа эхилһэндэнь бидэнэр хизаарлашагүйгөөр омогорхон баясанабди гэжэ тэрэ хэлээ. Тэрэ хадаа эндэ коммунист болоо, большевик ёһоной хатуужалга гараа, арад зоной зол жаргалай, аша туһын түлөө ехэ ба бурьялма ажабайдалда эндэһээ хамжан ороо бэлэй. Мүнөө Леонид Ильич Брежнев — манай партиин ба арадай бүгэдэндэ мэдээжэ толгойлогшо, мүнөө үеын дэлхэйн элитэ ехэ политическэ ажал ябуулагша мүн.

Леонид Ильич Брежневэй бюст нээлгэ — городой, областиин, манай бүхы ороной ажалшадай ажабайдалда горитой ехэ баяр ёһолол болоно.

В. В. Щербицкий улаан лентые хайшалан таһална. Нэмэрипэн хушалтань аалиханаар унажа, эндэ сугларагшадай нюдэндэ гранит шулуун табсан дээрэ тодхоогдохон хоёр дахин Герой, эб найрамдалай түлөө, коммунизмын нангин хэрэгэй түлөө тэмсэлшэ Леонид Ильич Брежневэй бронзо бюст нээгдэн харагдаба. Тэрэнэй авторнууд — РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, скульптор Л. А. Сонин, архитекторнууд С. И. Кулев ба М. Н. Круглов. Талмай дээгүүр нэрьемэ, үни удаан гаһалдашагүй альга ташалган зэдэлнэ. Оркестр Советскэ Союзай Гимн, Украинын ССР-эй Гимн гүйсэдхэнэ.

Митингдэ хабаадагшадта хандан, нүхэр **В. В. Щербицкий** үгэ хэлэбэ.

Мүнөөдэр индустриальна Днепродзержинскдэ — пролетаринарай баян намтартай городто — гайхамшагта, мартагдашагүй баяр ёһолол боложо байна гээд тэрэ хэлээ. Бидэнэр Советскэ Союзай Герой, Социалис Ажалай Герой, манай хүндэтэ Леонид Ильич Брежневэй бронзо бюст нээбэбди.

Октябриин орондол, илаһан социализмын орондол адляар баатаршалга харуулдаг хүндэ иимэ нэрэ хүндэ түүхэ домогто хаанашье, хэзээдэшье олгогдоогүй юм. Баатарнуудтай нэгэн хамта жагсаалда манайда шахтёр ба таряашан, барилгашан ба эрдэмтэн, сэрэгшэ ба гүрэнэй ажал ябуулагша жагсадаг юм. Энэ хадаа манай социалис демократиин ёһотойл гайхамшагта түхэл шэнжэ, манай совет ёһоной ажабайдалай һайн һайхан заншал мүн.

Леонид Ильичэй эхэ нютагта мүнөө боложо байгаа баяр ёһолол — Геройн хоёр алтан одонуудаар тэмдэглэгдэһэн ажалай болон дайшалхы элитэ ехэ баатаршалга харуулһан хүндэ бүгэдэ арадай инаг дуратай байһанай толотомо гэршэ мүн. Хүндэтэ днепродзержинецүүд, танай мүнөөдэрэй омогорхол ба баярые Совет Украинын бүхы ажалшад, бүхы совет арад үнэн сэдьхэлһээ хубаалдана гээд хэлээ һаа, бүгэдын һанал бодол мэдүүлхэ байхаб гэжэ һананаб.

Бидэнэй энэ һайндэртэ гайхамшагта үедэ — манай партиин XXV съездын болоһоной һүүлээр удангүй, Агууехэ Илалтын 31-дэхи жэлэй ойн урда тээхэнэ суглараһамнай гүнзэгы ехэ удха шанартай.

Съездын боложо байһан үдэрнүүдтэ олониитэдэ мэдээсэдэг мүнөө үеын хэрэгсэлнүүд — телевидени ба радио, газетэнүүд ба кино—Съезднүүдэй Ордоной ханануудые үргэдхэһэн шэнги болоо һэн. Манай Эсэгэ ороной хэдэн миллион хүнүүд, хилын саанахи манай ханинар тэрээндэ хабаадагшад шэнги боложо, Кремль соо болоһон юумэнүүдээр сэдьхэлээ хүдэлгэн, манай ленинскэ партиин түлөө, манай Совет Эхэ ороной түлөө агууехэ омогорхолоор дахин дахин зүрхэ сэдьхэлээ халин байгаа бэлэй.

Съездын гол зоригжуулагшань, тэрэнэй туг дээрэ үргэн ябагшань Леонид Ильич Брежнев байгаа гэжэ бүхы дэлхэйн арад хараа һэн. Тэрээндэ съезд, манай бүхы орон, дэлхэйн үнэн сэхэ бүхы хүнүүд алга ташаа бэлэй. Энэ хадаа, нүхэдүүд, уг унгяараа тиимэ байха ёһотой һэн.

Съездын хүдэлмэридэ ба түүхэтэ документнүүдтэнь нэн түрүүн революционно ёһоор ерээдүйдөө этигэн зоригжохо, ажал хэрэгэй ба бодото байдалые мэдэдэг үзэл удхатай ЦК-гай Тоосоондо манай партиин шэнэ юумэ үүсхэхы шэнжэ, тэрэнэй хамтын дура зориг, ухаан бодол эли тодоор харагдаа бэлэй. Теоретик ба политик, манай партиин ба арадай толгойлогшо, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эгээл нэрэ хүндэтэй ажал ябуулагша болохо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин элитэ ехэ шэнжэ шанарые съезд шэнэ хүсэтэйгөөр элирхэйлэн харуулаа һэн.

Хүдэлмэришэн ангиин, тэрэнэй политическэ манлай—коммунистнуудай партиин бүхэдэлхэйн-түүхэтэ үүргые нээжэ, үндэһэлэн баримталжа, Маркс, Энгельс ба Ленин хадаа бүри дээшэ дэбжэжэ, холо хаража, ехээр шэнжэлжэ, олониитые революционно зоримгой ябуулганuудта, коммунизм зохёон байгуулгын агууехэ хэрэгтэ дахуулан хүтэлжэ шадаха дүй дүршэл пролетарска хүтэлбэрилэгшэдэй туйлай ехэ үүргые зайлашагүй онсолон тэмдэглэдэг байгаа.

«Хүдэлөөе эмхидхэхэ, тэрэниие хүтэлбэрилхэ шадабаритай өөрынгөө политическэ вождьнорые, өөрынгөө түрүү түлөөлэгшэдые дэбжүүлээгүй байгаа һаа, түүхэдэ нэгэшье анги хүтэлбэрилхы байдалтай болоогүй юм» гэжэ В. И. Ленин заадаг байгаа.

Өөрынгөө ангиин ба арадай эгээл тиимэ түлөөлэгшэнь, Ленинскэ түхэлэй ажал ябуулагшань, ёһотойл партийна философитой ба һэшхэлтэй хүниинь манай партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев мүн болоно.

Манай партиин ЦК-гай Генеральна секретарь хүн зоной дунда зохёохы ажалай ба этигэлсэлгын, хүндэлэлсэлгын ба эрилтэтэй байлгын оршон байдал байгуулха гайхамшагта шадабаритай юм. Тэрэ хадаа өөрынгөө шиидхэбэринүүдээр ба ябуулганuудаар арад зоной аша туһые, хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлэн мэдүүлхэ, олониитын, ехэ коллективүүдэй хүдэлмэрине, нэн түрүүн манай ленинскэ Центральна Комитет ба тэрэнэй Политбюро — КПСС-эй хамтын хүтэлбэрилхы гол хүсэн бологшо партиин болон гүрэнэй ажал хэрэгээ эгээл гүнзэгы һайнаар мэдэдэг. эгээл ехэ үндэр нэрэ хүндэтэй хүтэлбэрилэгшэдэй ажал ябуулгые нягтаруулан жагсааха, ударидан хүтэлхэ политическэ эрхим үндэр искусствые бүрин дүүрэнээр шудаланхай.

Леонид Ильичэй бурьялма, олон талын бүхы ажал ябуулга — Эхэ орондоо хизаарлашагүйгөөр хайшан гээд дурлахаб, ленинскэ ёһоор хайшан гээд ажаһуухаб, хүдэлхэб гэжэ бүхы совет хүнүүдтэ харуулагдаһан эли тодо жэшээ мүн.

Леонид Ильич Брежнев манай партиин эгээл дээдын тушаалда ехэ зоригжолтойгоор, аша үрэтэйгөөр ажаллана. Энэ бүхы үе соо манай орон эршэ түгэлдэрээр, хэлбэришэгүйгөөр дам саашадаа хүгжэжэ байгаа, ниитын, үйлэдбэриин ашаг үрэ улам дээшэлээ. Энэ хадаа бүгэдэндэ һайн мэдээжэ, Совет обществын морально-политическэ бата нэгэдэл. бүхы нацинууд болон арадуудай ленинскэ хани барисаан, бата нэгэдэл бүри ехээр бэхижээ. Арад зоной һуудал байдал нилээд горитойгоор һайжараа, тэрэнэй социалис соёл культура дам саашадаа һалбаран хүгжөө.

Энэ хадаа бидэнэр бултандамнай Эсэгэ оронойнгоо номин хүхэ огторгой доро хэһэн амгалан сагай зохёохы ажалай жэлнүүд байгаа гэжэ В. В. Щербицкий үгэеэ үргэлжэлүүлээ. Мүнөөдэр, Илалтын бүгэдэ арадай һайндэрэй урда тээ, иигэжэ онсолон тэмдэглээ һаа, бололтой: амгалан байдал совет хүнүүдтэ хоёр дахин үнэтэй, яахадааб гэхэдэ, тэдэнэр дайн гээшэмнай юун бэ гэжэ һайн мэдэнэ бшуу.

Манай арад, тэрэнэй алдарта Зэбсэгтэ Хүсэнүүд фашизм ба милитаризмые бута сохихо хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргээ, өөһэдынгөө бэе дээрэ дайнай эгээл хүшэр хүндэ сагые үзэжэ гараа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хатуу шанга жэлнүүдтэ совет арадай гаргаһан залиршагүй баатаршалга һайн һанаата хүн түрэлтэнэй дурасхаалда хэтэ мүнхэдөө байхал!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар манай партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Оборонын Соведэй Түрүүлэгшэ Леонид Ильич Брежневтэ Советскэ Союзай маршал гэһэн сэрэгэй үндэр нэрэ зэргэ олгогдоо гэжэ таанадта дуулгахадамни намда алтай зохид байна. Энэ хадаа манай ороной бэеэ хамгаалалгын гайхамшагта стратег ба эмхидхэгшэ нүхэр Брежневэй габьяае мэдэрэн сэгнэһэн хэрэг болоно.

Манай гүрэнэй оборонын хүсэ шадалые бэхижүүлхын тула, ээрхэг түримхэй империалис хүсэнүүдэй харата аашануудта сохилто үгэхэ ба бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал бэхижүүлхын тула тэрэ ажаллажа байһан хамаг тушаалнуудтаа тон ехэ юумэ хээ, мүнөөшье хэжэ байна.

Дайнай аюулые зайсуулха хэрэгтэ Леонид Ильичэй хубитаяа тон ехээр оруулһанда үндэр сэгнэлтэ үгэжэ, түрүү үзэлтэй олониитэ хүн зон тэрээндэ эб найрамдалай уласхоорондын ленинскэ шан ба Жолио Кюриин нэрэмжэтэ Алтан медаль тон зүбөөр олгоһон байна.

Центральна Комитедэй, ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Брежнэвээр толгойлогдоһон Политбюрогой шууд сэхээр бэелүүлжэ байһан манай партиин гадаадын ленинскэ политикын хараа шугамай, эб найрамдалай совет программын үрэ ехэтэй байһаниие түүхымнай бүхы дүй дүршэл харуулна.

Дэлхэй дээрэ бата бэхи, үнэн сэхэ эб найрамдал тогтоохо гээшэ Леонид Ильичэй нэрэтэй таһаршагүй холбоотой гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди!

Түрэһэн нютагтань хоёр дахин геройн бронзо бюстын табигдаһан ушар хадаа арюун нангин сho заншалай үндэр һүлдэ тэмдэг болон Эхэ-газарһаа улам ехэ шэнэ хүсэ шадал абажа байһан Антей баатар тухай үльгэр домогто хэлсэгдэдэгтэл адли түрэл газар нютагыень, арад зониинь энэ геройе хүмүүжүүлэн гаргаһые энэ үйлэ хэрэг гэршэлэн харуулна.

Леонид Ильич арад зонтоёо гүн гүнзэгы, шуһа мяханай холбоо барисаатай байһан ба мүнөөшье нягта холбоотой гээшэ. Манай ороной түүхын хамаг бэрхэшээлтэ үенүүдтэ тэрэ түрүү зэргэдэ, эгээл бэрхэшээлтэ участогуудта ябалсаа.

Түрүүшын табан жэлнүүдэй үедэ Эхэ оромнай үргэн ехэ барилга эрхилхэ зуураа өөрөөшье һургаал абадаг байгаа. Мүн энэ үедэ залуу коммунист Брежнев габшагайгаар ажалладаг ба эрхим һайнаар һуралсадаг һэн.

Эхэ оромнай фашис дээрмэшэдэй үүсхэһэн үхэлтэ дайнда бодохые урялба. Комиссар Брежнэв һайн дураараа фронт ошожо, өөрынгөө солдат ёһоной ба партийна уялгаа үнэн сэхээр эсэстэнь хүрэтэр дүүргэһэн юм.

Арад зомнай дайнда һандаргагдаһан арадайнгаа ажахые үнэһэн гоборогһоо һэргээн бодхоожо, шэнэ газар үргэн ехээр эдүүрилжэ эхилээ. Эндэ айхабтар шухала удха шанартай, харюусалга ехэтэй хүдэлмэри Леонид Ильичтэ даалгагдаа һэн.

— Нүхэр Брежнев партиин эльгээһэн лэ газарта ямаршье орёо бэрхэшээлтэй, дэлисэ ехэтэй зорилгонуудые шиидхэхэдээ, хаанашье ябахадаа, юушье хэхэдээ ажалша арад зоной аша туһын хэрэгтэ хизаарлашагүй бэеэ үгэнги байһаараа, пролетарска интернационализмын ёһо гурэмуудта, Ленинэй агууехэ хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байһаараа онсо илгардаг.

Энэ митингдэ хабаадалсажа байһан олон түмэн хүнүүдэй нюдэн дээрэ нүхэр Брежневэй ажалай ба партийна намтар бүридэн тодороо. Эндэхи Днепропетровско ба Запорожско хоёр томо областьнуудай партийна организацинуудые тэрэ толгойлһон байна.

«Би олон жэлэй туршада Украинада ажаллааб. Дайнай үедэ эндэ болоһон шанга тулалдаануудта хабаадалсааб. Тиимэһээ бусад ород хүнүүдтэл адли украин арадай һайн һайхан шэнжэ шанарые мэдэхэ боложо, тус арадые түрэһэн хүбүүнэй үнэн зүрхэнэй омог бачраар хүндэлнэб», — гэжэ Леонид Ильич һанан дурдадаг.

Эдир наһанайнгаа ольһото залуу комсомол үеынгөө. эрэлхэг зоригто большевик ябаһан хаһынгаа түрэл городые Днепродзержинецүүдые Леонид Ильич Брежнев ходо доо баяр баясхалантайгаар һанажа ябадаг. Дзержинск дээрэ Леонид Ильич ... тэрэнэй үбгэ эсэгэ, эсэгэ, аха дүүнэрынь бултадаа ажаллаа гэжэ танай городто ажаһуугшад һайн мэдэнэ. Богонёор хэлэхэдэ, металлургнуудай хүдэлмэришэ энэ угайхид тус заводто аяар зуу шахуу жэлдэ ... зоригтойгоор ажаллаһан байна.

Майн 1-нэй һайндэрэй урдахана «ЗИЛ» автозаводой хүдэлмэришэдтэй уулзахадаа Леонид Ильич Дзержинкын хүдэлмэришэдэй ехэ коллективтэ өөрынгөө ажалай түрүүшын намтэр тухай һанан дурсажа, ... түрүүшын мэргэжэл олгоһон, ажабайдалай орёо бэрхэшээлтэ замда һурган гаргаһан ажалша хүнэй хүсэ шадал ба оюун бодолой һайханиие харуулһан аха нүхэд — хүдэлмэришэд тухайгаа дулаан үгэнүүдые хэлээ. «Иимэ университедүүд мартагдадаггүй», — гээд Леонид Ильич тэмдэглээ.

Орденто Днепродзержинскые «булад хото» гээд ходо нэрлэдэг. Тус город «Түмэр Феликсын» нэрые омог баяртайгаар зүүжэ ябадаг — эндэ зориг түгэс хүнүүд түрэдэг, хүдэлмэришэн ангиин дунда нугаршагүй эрмэлзэлтэйгээр хүмүүжэдэг бүхы наһанайнгаа хэтуужал абадаг гээшэ.

Днепродзержинскын хүдэлмэришэн анги өөрынгөө үндэр мэдэрэлтэй, эмхидхэл ба бата жагсаалтай байһанаараа ходо шалгардаг байһан. Тэрэнэй энэ һайн һайхан шэнжэ шанар революционно тэмсэлэй гал дүлэн соогуур, сүлөөтэ ажалай охин соогуур, дайнай жэлнүүдэй үзэгдөөгүй баатаршалгын үедэ харуулагдаа.

Манай арадай революционно, дайшалхы ба ажалай һайн һайхан ёһо заншалнууд танай мүнөөдэрэйтнай ажалай амжалтануудаар, патриотическа шэнэ эдэбхи үүсхэлнүүдээр улам арьбалхагдана гээд В. В. Щербицкий хэлэбэ.

Ажалай алдар солото гварди болохо Дзержинскын нэрэмжэтэ заводой металлургнууд — Украинын компартиин ЦК-гай гэшүүн, Социалис Ажалай Герой Сергей Федорович Гладкий болон Григорий Васильевич Медяник, КПСС-эй XXV съездын делегат, үйлэдбэриин «Азот» нэгэдэлэй аппаратчица Екатерина Николаевна Бовть, Социалис Ажалай Герой, барилгашан Иван Никитович Чабан, Украинын компартиин XXV съездын делегадууд Приднепровскэ химзаводой аппаратчигуудай бригадир Иван Петрович Бирюков болон Орджоникидзиин нэрэмжэтэ коксохимзаводой аппаратчик Егор Иванович Слупский, Чубариин нэрэмжэтэ нэгэдэлэй оёдолшон Надежда Павловна Петровская, «Правда» газетын нэрэмжэтэ вагон бүтээлгын заводой хэбшэдэй бригадир Алексей Иванович Пышняк болон бусад социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

ДЕЛЕГАЦИ БУСАБА

БЕРЛИН. Майн 7. (ТАСС). Европын коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай конференциин редакционно комиссиин заседанида хабаадаһан КПСС-эй делегаци мүнөөдэр Берлинһээ Москва мордобо.

Делегациин бүридэлдэ КПСС-эй Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарёв, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын таһагай даагшын нэгэдэхи орлогшо В. В. Загладин орохо.

Аэродром дээрэ КПСС-эй делегацине СЕПГ-эй Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Г. Аксен, СССР-һээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд П. А. Абрасимов болон бусад тушаалтад үдэшэбэ.

ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУД БАРЮУЛАГДАБА

Москвагай Кремлиин Свердловско зал соо литература, искусство болон архитектурын талаар 1976 оной Ленинскэ шангуудай дипломууд ба тэмдэгүүдые барюулалга болобо. Олониитын түлөөлэгшэдтэй хамта шэнэ лауреадуудые амаршалхаяа уран зохёолшод, уран зураашад, хүгжэмшэд болон театрай, киногой ажал ябуулагшад ерэбэ.

Литература, искусство болон архитектурын талаар СССР-эй Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудые олгохо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедэй түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой Н. С. Тихонов баяр баясхалангай ёһолол нээхэ зуураа лауреадуудые хани халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, зохёохы ажалдань амжалтануудые хүсэбэ. 1976 оной ленинскэ шангуудые олголго хадаа олонациональна совет соёл культурын үндэр туйлалтануудай эли тодо гэршэ болоно гэжэ онсо тэмдэглэбэ.

Сугларагшадай альга ташалган доро Н. С. Тихонов лауреадуудта дипломууд болон тэмдэгүүдые барюулба. Үндэр шангуудые И. К. Авижюс, И. Л. Андроников, Г. М. Марков, Е. В. Образцова, З. К. Церетели абабад. В. М. Шукшинда олгогдоһон Ленинскэ шан Л. Н. Федосеева-Шукшинада барюулагдаа.

Лауреадууд Коммунис партида, Совет гүрэндэ тэдэнэй зохёохы ажал үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө гүн гүнзэгы баяр баясхалан хүргэбэ.

Шангуудые барюулха үедэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй культурын министр П. Н. Демичев байлсаба.

(ТАСС).

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ
П Р И К А З

1976 ОНОЙ МАЙН 9 | № 100 | МОСКВА ХОТО

...солдадууд ба матросууд, сержантнууд ба стар...!

...прапорщигууд ба мичманууд!

...офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

...уд, армиин ба флодой ветеранууд, Эсэгэ ороноо ...н Агуехэ дайнда хабаадагшад!

...дэр манай орон, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд, аха ...лис оронуудай ажалшад болон сэрэгшэд, түрүү ... бүхы хүн түрэлтэн Агуехэ Эсэгэ ороноо хам... дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 31-дэхи ...е һайндэрлэжэ байна.

...й түүхэтэ XXV съездын үүсхэһэн политическэ ...лай онсо дэбжэлтын оршон байдалда мүнөө жэл... ...н үдэр тэмдэглэгдэнэ. Манай Эхэ ороной ажал... ...иин ба Флодой сэрэгшэд съездын шиидхэбэри... ...уунаар һаншаан угтаа, туйлай ехэ зохёохы ...игжолтоигоор тэдэниие бодотоор бэелүүлжэ бай... ...бэриин ашаг үрые ба хүдэлмэриин шанар дээ... ...түлөө, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй ...ахын түсэб дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тү... ...тын социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. ...хоёрдохи дайе үүдхэһэн фашис Германиин һам... ...охигдожо, үгэ дуугүйгөөр диилдэһэнээ мэдэр... хойшо дүрбэдэхи арбан жэл ябажа байна. Со... тэрэнэй шэн зоригто Зэбсэгтэ Хүсэнүүд дайнай ...р хүндэ сагые дабажа гараад, фашизмын ба ...ын хүсэнүүдые бута сохихо хэрэгтэ шиидхэ... бэелүүлээ, өөһэдынгөө патриотическа ба интер... уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. Ком... ...иин хүтэлбэри доро совет хүнүүд фронт дээрэ ...р дайлалдаа, дайсанай ара талада тэмсээ, шэн габьяата ажалаараа илалтые шэрээгээ, хаа хаанагүй нугаршагүй зориг, бүгэдын баатаршалга харуулдаг байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнда манай арадай харуулһан баатаршалга хэдэн үетэнэй дурасхаалда хэтэ мүнхэдөө дурдагдан байхал. Дайсаниие илаха хэрэгтэ антигитлеровскэ коалициин гүрэнүүдэй арадууд ба арминууд, арадай-сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй сэрэгшэд, Эсэргүү еэлтын хүдэлөөндэ ба фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ хабаадагшад горитой хубитаяа оруулаа.

Германиин фашизмые, һүүлээрнь Японой милитаризмые бута сохиһон ушар социалис байгуулалтын асари ехэ булюу һайн, диилдэшэгүй байһые эли годоор гэршэлэн харуулаа, Европо болон Азиин хэдэ хэдэн оронуудта социализмын илахын тулада, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин байдалые бэхижүүлхын тулада таатай һайн эрхэ нүхэсэл байгуулаа, национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй хүсэтэ ехэ дэбжэлтэдэ, империализмын колониальна гүримай һандаран һалалгада һайнаар нүлөөлөө бэлэй.

Коммунис партиин хүтэлбэри доро манай арад дайнай һүүлээрхи үедэ экономикоёо, эрдэм наука, соёл культураяа хүгжөөхэ хэрэгтэ элитэ ехэ амжалтануудые туйлаһан байна. Партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев гүрүүтэн Политбюрогой хэһэн хэлбэришэгүй, эрмэлзэл түгэс ажал ябуулгын ашаар Советскэ Союзай уласхоорондын байдал хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи болоо. Эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдал хангахын түлөө, социальна талаараа ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбэй ёһоор зэргэ оршохо гол ёһонуудые батаар бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ нилээд ехэ дэбжэлтэ туйлагдаа. Манай ленинскэ парти, Совет гүрэн бүхы арадуудта амин шухала удхатай эдэ зорилгонуудые туйлаха гэһэн политика хэлбэришэгүйгөөр үргэлжэлүүлжэ байдаг.

Тэрээнтэй хамта империализм өөрынгөө ээрхэг түримхэй гол удхаяа буураагүй, милитарис бүлэглэлнүүд буу зэбсэг түргөөр бүтээжэ байһаар. НАТО-гой бүлэглэлэй сэрэгэй хүсэ шадал улам ехэ болоно гэжэ ажабайдал харуулна. Эгээл хархис этэгээдүүдтэй Пекинэй мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй ябуулдаг политика хамжан нэгэдэнхэй.

Ленинэй захяа заабаринуудта үнэн сэхэ байдаг Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэд иимэ эрхэ байдалда өөһэдынгөө дайшалхы албаяа һэримжэтэйгээр, хёрхоор хэнэ, сэрэгэйнгээ мэргэжэл шадабарине нэтэрүү оролдосотойгоор нарижуулан һайжаруулна. Совет арадай амгалан сагай ажалые үнэн сэхээр сахигша, бүгэдэ ниитын эб найрамдалай түшэг тулгуури байха гэһэн КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудые дүүргэлгэдэ тэдэнэр бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ эршэ зоригоо зорюулна. Социалис оронуудай аха дүү арминуудтай хамта дайшалхы нягта хани холбоотойгоор жагсажа, совет сэрэгшэд социализмын агууехэ хэрэг аршалан хамгаалхаяа тэмсэхээр, ямаршье ээрхэг түримхэйшүүлдэ харюугай хатуу шанга сохилто үгэхөөр хэзээдэшье бэлэн.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэдые, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнда хабаадаһан бүхы хүнүүдые Илалтын һайндэрөөр амаршалнаб.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 31-дэхи жэлэй ойе тэмдэглэн,

иигэжэ ЗАХИРНАБ:

Мүнөөдэр, Майн 9-дэ, нютагай сагаар 21 часта манай Эхэ ороной нииислэл—герой-город Москвада, союзна республикануудай нииислэл хотонуудта, герой-городууд Ленинградта, Волгоградта, Севастопольдо, Одессэдэ, Новороссийскда, Керчьдэ, герой-хэрэм Брестдэ, мүн Мурманск, Свердловск, Новосибирск, Хабаровск, Владивосток городуудта артиллериин 30 буудалгаар салют үгэхэ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө байлдаануудта унаһан геройнуудта хэтэ мүнхын алдар соло!

Агуехэ совет арад, тэрэнэй шэн зоригто Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Бидэнэй бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой!

СССР-эй Оборонын министр армиин генерал Д. УСТИНОВ.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ, КОММУНИЗМЫН НАНГИН ХЭРЭГЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛШЭД

Советскэ Союзай Герой, Социалис Ажалай Герой нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ бронзо бюст нээлгэдэ зорюулагдаһан митинг Днепродзержинскдэ болобо

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи хуудаһанда).

Тэдэнэй ажал, бүхы днепродзержинецүүдэй ажал, манай арадуудай аха дүүгэй туһаламжа баян һайхан Славутич мүрэнэй эрье дээрэ үргэн дэлгэрээр нэмжыһэн танай гайхамшагта городые бүри гоё болгоно. Энэ город совет Украинын мүнөөдэрэй һалбаран хүгжэһые гэршэлэн харуулна.

Партиин XXV съездын һайн һайхан үзэл сурталаар манай бүхы ажабайдал мүнөө нэбтэрэнхэй. Энэ үзэл суртал хадаа зохёон байгуулхы асари ехэ хүсэ нэмээжэ, арадай түгэс эршэ хүсые арьбадхана.

Манай партиин политическэ хараа шугам марксистско-ленинскэ һургаалай бата бэхи үндэһэ һуурида түшэглэнэ, манай эгээн дээдын уг зорилгыешье, манай бодото арга боломжыешье бүхы талаһаа хараадаа абана гэжэ В. В. Щербицкий зааба. Энэ хадаа ороной экономическа, социальна, оюун ухаанай хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, ажалшадай ажаһуудалые саашадань һайжаруулгада зорюулагдаһан хараа шугам мүн. Энэ хадаа дэлхэйн социализмын, эб найрамдал, арадуудай аюулгүй байдал, хани барисаан ба харилсаа холбоое бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ хараа шугам мүн. Энэ хадаа коммунис общество байгуулгада зорюулагдаһан, Маркс—Энгельс—Ленинэй хэтэдээ мүнхэ үзэл сурталай һалбаран мандалгын аша туһада зорюулагдаһан манай партиин хэлбэришэгүй ленинскэ генеральна хараа шугам мүн.

Манай республикын ажалшад бүхы совет арадтал шэнги энээниие гүнзэгыгөөр мэдэржэ, манай партиин, гүрэнэй дотоодын ба гадаадын политикые нэгэн һаналаар һайшаана, эдэбхитэйгээр дэмжэнэ.

Совет Украинын хүдэлмэришэн анги арбадахи табан жэлэй түсэбэй түрүүшын жэлэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын тула бүхы хүсөөрөө оролдоно. Хүдөөгэй ажалшад хабарай полевой хүдэлмэринүүдые эдэбхитэйгээр, эмхитэйгээр ябуулна. Эдэ бүгэдэ хадаа партиин XXV съездын хараалһан зорилгонуудай амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байһандань бата этигэл түрүүлнэ.

Өөһэдынгөө түсэбүүдые, социалис уялгануудаа нэрэ хүндэтэйгөөр дүүргэхын тула танай городой, Днепропетровско областиин ажалшадай бүхы хүсөөрөө оролдохо байһандань һэжэг түрэнэгүй.

Энэ хадаа Эхэ орондоо бариха һайн бэлэг, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарьта нютагайхидайнь барюулһан гайхамшагта бэлэг болохо юм.

Үгынгөө түгэсхэлдэ митингдэ хабаадагшадай үмэнэһөө, совет Украинын коммунистнуудай, бүхы ажалшадай үмэнэһөө Леонид Ильич Брежневтэ элүүр энхэ, дундаршагүй эршэ хүсэтэй ябахыень, коммунизмын, эб найрамдалай, дэбжэлтын мандахын аша туһада хэдэг һайн һайхан ажал ябуулгада шэнэ амжалта туйлахыень В. В. Щербицкий хүсэбэ.

Партиин ветеран нүхэр **С. С. Смирнов** трибунада гарана. Мүнөөдэрэй һайндэрлэлгэ болбол газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохын, инаг дуратай социалис Эсэгэ ороной һалбаран мандахын аша туһада эсэшэгүй, асари ехэ ажал хэдэгэйнь түлөө, дайнай жэлнүүдэй үедэ шэн габьяа харуулһанайнь түлөө манай үе сагай элитэ ехэ ажал ябуулагша Леонид Ильичтэ бүгэдэ арадай хүргэжэ байһан халуун баярай үшөө нэгэ гэршэ болоно, гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ заводой бусад ветерануудтал адли Леонид Ильичые таниха, тэрээнтэй суг хүдэлхэ, тэрэ хадаа гайхамшагта һайн хүн гэжэ сэхэ мэдэхэ, шадабари ехэтэй, эрилтэ ехэтэй, хүн тухай оролдосо ехэтэй хүтэлбэрилэгшэ гэжэ мэдэхэ зол намда тудаа юм.

Энэ городто нүхэр Л. И. Брежневэй байһан ажабайдалай, ажалай замайнь эхин тухай С. С. Смирнов хөөрэжэ үгөө. Нүхэр Л. И. Брежневэй намтар манай совет үеын шэнэ шэнжэтэй ажал ябуулагшын намтар мүн. Эндэ, Днепродзержинскдэ нүхэр Л. И. Брежнев 1931 ондо Коммунис партиин зэргэдэ ороһон юм гэжэ партиин ветеран һануулна.

Ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо байхадаа, Леонид Ильич манай пролетарска городой хүгжэлтэдэ, металлургнуудай, химигүүдэй, барилгашадай ажалай, ажаһуудалай эрхэ байдалые һайжаруулгада ехэ хүсэеэ зорюулһан юм гэжэ С. С. Смирнов тэмдэглээ. Олон тоото һайн һайхан ажал хэрэг эмхидхэһэнэйнь түлөө днепродзержинецүүд мүнөө болотор баярые хүргэдэг юм.

Манай партиин түлөө, Центральна Комитедэй, нүхэр Леонид Ильич Брежнев толгойлогшотой Политбюрогой түлөө, бидэнэр туйлай ехэ баяраар нэбтэрэнхэйбди, гэжэ С. С. Смирнов үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Заводой булад хайлуулагша, Социалис Ажалай Герой нүхэр **С. Ф. Гладкий** үгэ абана. Дзержинскиин олон мянган тоото хүдэлмэришэ бүлэ совет индустриин олон командирнуудые, эрдэмтэдые, партийна хүдэлмэрилэгшэдые, гүрэнэй ажал ябуулагшадые хүмүүжүүлээ, хатуужуулаа, дэбжүүлээ, гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тэдэнэй дундаһаа манай Ленинскэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневые нэн түрүүн нэрлэнэбди.

Манай Эхэ ороной хуби заяанай түлөө, олон миллион хүнүүдэй хуби заяанай түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, Леонид Ильич Брежнев толгойлогшотой ЦК-гай Политбюродо асари ехэ харюусалга даалгагданхай гэжэ бидэнэр, совет хүдэлмэришэд, мэдэнэбди. Тиимэһээ бидэнэр тэдэнэй эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгые нэгэн дуугаар нимэ халуунаар һайшаанабди, дэмжэнэбди.

Съездын трибуна дээрэһээ ажалша хүнүүд тухай Леонид Ильичэй хэлэһэн үгэнүүд намда гүнзэгыгөөр хадуугдаа: «Үглөө бүхэн олон арбаад миллион хүнүүд өөрынгөө ээлжээтэ, юрын лэ хүдэлмэриин үдэр эхилдэг юм... Тэдэнэр хэжэ байһан ажал хэрэгэйнгээ туйлай ехэ удха шанартай байһан тухай бодомжолдогшьегүй байгаа еһотой. Зүгөөр тэдэнэр, имагтал тэдэнэр партиин хараа шугамые бэелүүлэн, совет орониие дэбжэлтын шэнэ шэнэ үндэрнүүдтэ абаашажа байдаг юм». КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин эдэ үгэнүүд хэды ехэ дулаан, ажалша хүндэ хэды ехэ хүндэмүүшээр хандаһан үгэнүүд гээшэб!

Партиин түүхэтэ съездын шиидхэбэринүүд манай зүрхэндэ бүхөөр хадуугдаа. Съездын хараалһан түсэбүүдые дүүргэхэ тухай бидэнэр оролдонобди, тэдэниинь бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлнэбди, тиихэдээ зохёохы еһоор хандананабди, эдэбхи үүсхэл гарганабди. КПСС-эй XXV съездын хараалһан түсэбүүдые дүүргэхын тула бидэ бүгэдэн бүхы хүсөөрөө оролдохобди гэжэ Днепродзержинскиин хүдэлмэришэн ангиин үмэнэһөө Ленинскэ Центральна Комитедые, Леонид Ильич Брежнев өөрыень коммунист, хүдэлмэришэн еһоор найдуулнаб, гэжэ С. Ф. Гладкий мэдүүлээ.

Манай алдарта партиин, коммунистнуудай партиин агууехэ ажалша гэжэ, эрэлхэг зоригтой солдат гэжэ Леонид Ильич Брежневые Днепропетровщинын таряашад бүхы совет хүнүүд шэнги мэдэхэ, гэжэ «Днипро» совхозой овощ ургуулагшадай отделениие эрхилэгшэ, Социалис Ажалай Герой нүхэр **М. И. Половинка** хэлээ.

Мүнөөдэрэй һайндэрлэлгэ — нютагайнгаа алдарта хүниие хүндэлһэн еһо байхаһаа гадна, сэлмэг тэнгэри доро амгалан еһоор ажаһуунанай, зохёон байгуулхы ажал хэжэ байһанай түлөө, коммунизмын һаруул һайхан үндэр тээшэ арадай зол жаргалай үргэн харгыгаар машиие хүтэлжэ ябаһанайнь түлөө түрэл коммунис партидаа, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарьта совет хүнүүдэй баяр хүргэжэ байһанай эли тодо гэршэ мүн болоно.

Үдэр бүриин, үнэхөөрөө ленинскэ еһоор анхарал оролдолго гаргажа байһанайнь түлөө, хүдөө ажахые сэсэн мэргэнээр хүтэлбэрилжэ байһанайнь түлөө Центральна Комитедтэ, Политбюродо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневтэ хүдөөгэй ажалшад хизааргүй ехэ баяр хүргэнэ, гэжэ **М. И. Половинка** мэдүүлээ. Ленинскэ еһоор хүдэлхэ, тэмсэхэ, илалта туйлаха һургаал Леонид Ильичһээ абанабди.

Индустриальна инстутут промышленна үйлэдбэриин үзэл сурталай, политическэ талаараа хатуужанги, техническэ эрдэмээр түгэс командирнуудые, кадрнуудые бэлэдхэхэ түб болонхой гэжэ индустриальна институдай ректор **В. И. Логинов** тэмдэглээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй манай институдта хүмүүжүүлэгдэжэ, инженерэй дипломые абаһандань бидэнэр ехэ омогорхонобди гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Совет арадай, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй аша туһада хэжэ байдаг агууехэ, һайн һайхан ажал хэрэгтэнь шэнэ амжалта туйлахыень, элүүр энхэ, үни удаан ябахыень Леонид Ильичтэ институдайнгаа коллективэй даалгабаряар В. И. Логинов хүсөө.

Ахамад үетэнэй элдарта революционно, дайшалхы, ажалай еһо заншалаар, коммунизмын үзэл сурталда хизааргүй үнэн сэхэ байхаар һуража байһан залуушуулые саашадаа хүмүүжүүлжэ байхабди, гэжэ институдайнгаа багшанарай үмэнэһөө тэрэ найдуулба.

«Азот» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй аппаратчица, КПСС-эй XXV съездын делегат нүхэр **Е. Н. Вовть** үгэ хэлэбэ. Бүхы эүмбэрсэг дэлхэй дээрэ Леонид Ильич туйлай ехэ нэрэ хүндэтэй болонхой, гэжэ тэрэ хэлээ. Шэн габьяата ажалаараа, коммунис байгуулалтын, эб найрамдал бэхижүүлгын хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулһанайнгаа түлөө ажалша хүн тухай, тэрэнэй һайн һайхан ажаһуудал ба бүхы талын хүгжэлтэ тухайнь эсэшэ сусашагүйгөөр анхаржа байһанайнгаа түлөө тэрэ нимэ ехэ нэрэ хүндэтэй болонхой.

Социалис мүрысөөнэй манлайда ябадаг, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаададаг, ургажа ябаһан манай халааниие хүмүүжүүлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа үгэдэг эхэнэрнүүд манай коллектив дотор олон юм, гэжэ нэгэдэлэйнгээ амжалта тухай хэлэхэ зуураа аппаратчица тэмдэглээ. Манайда эхэ ба үхибүүд гүрэнэй ехэ анхарал доро байдаг, гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Энээндэнь бидэ шэн габьяата ажалаараа харюусанабди. Еһотой совет хүнүүд байхаар, Эхэ ороноймнай дүлэтэ патриодууд байхаар хүбүүд, басагадаа хүмүүжүүлхые оролдонобди.

Би хоёр үхибүүдэй эхэ гээшэб, гэжэ Е. Н. Вовть хэлээ. Ехэ хүбүүмни совет армида алба хэнэ, Агууехэ Эсэгэ ороной дайнай жэлнүүдэй үедэ туйлагдаһан амгалан байдалые хамгаална. Энэ дайнда Леонид Ильича хабаадаһан юм, гэжэ тэрэ хэлэбэ. Эб найрамдалһаа, инаг дуратай Эхэ оронойнгоо аша туһада амгалан еһоор, ажаллахаһаа үнэтэй ондоо юумэн бидэндэ үгы. Арадуудай зол жаргалай түлөө, эб найрамдалай түлөө оролдожо байһанайнь түлөө түрэл Коммунис партида, Леонид Ильич Брежневтэ өөртэнь туйлай ехэ баяр хүргэе.

Би ехэ золтой гээшэб — Леонид Ильич Брежневые үнинэй танихаб, гэжэ отставкада гараһан майор, 18-дахи армиин сэрэгшэ байһан нүхэр **А. Д. Куценко** хэлэбэ. Л. И. Брежневтэй 1933 ондо танилсаа һэм — металлургическа институдта суггаа һураабди. Тиихэдэ Леонид Ильичэй ехэ шадабари, эмхидхэлшын, партийна ударидагшын бэлиг, хани нүхэрэй шэнжэ харагдагша һэн. Тэрэ хадаа хүнүүдые нэгэдүүлжэ шадаха, ехэ ба орео зорилгонуудые шиидхэлгэдэ тэдэниие элсүүлжэ шадаха байһанаа харуулдаг һэн. Леонид Ильичтэй суг бидэнэр Забайкалиин сэрэгэй скругто сэрэгэй алба хээ һэмди.

Агууехэ Эсэгэ ороной дайнай түрүүшын хүшэр хүндэ һарануудые, Туапсе шадархи шэрүүн шанга тулалдаануудые һананам. Манай сэрэгшэд туйлай ехэ хүсэл оролдолгын ашаар Закавказье тээшэ дайсадай харгые хааһан юм. Совет сэрэгшэд, командирнууд һүлшынгээ ами үгэтэрөө тулалдаа, ниитэ баатаршалга гаргаа. Бүхы частьнууд болон подразделенинүүдтэ ленинскэ партиин зэргэдэ орохо дуратайшуулай мэдүүлгэнүүд олоор ородог болобо. Тэрэ шэрүүн шанга сагта намда партийна билет нүхэр Леонид Ильич Брежневэй барюулһандань би омогорхоноб. Тиихэдэ Л. И. Брежнев 18-дахи армиин политотделэй начальник байһан юм.

Дайнай тэрэ дүлэтэ сагһаа манай Агууехэ илалта хүрэтэр ута зам хүлеэжэ байгаа. Энэ зам хадаа олон мянган тулалдаануудай, хохидолнуудай зам болоһон бэлэй. Зүгөөр һаруул һайхан үдэр ерэхэ гэжэ бидэнэр нангинаар этигэдэг һэмди. Ушар юуб гэхэдэ, энэ этигэлые коммунистнууд, Леонид Ильич Брежнев шэнги политхүдэлмэрилэгшэд бидэндэ түрүүлдэг һэн. Түбшэн тэгшэ байдагайнь түлөө дайнай орёо эршэ байдалда зүб хараа бодолтой байдагайнь, хүнүүдэй һанал бодолые зүбөөр мэдэдэг, зоригжуулжа шададаг, шэн габьяада элсүүлжэ шададаг байдагайнь түлөө тэрэниие сэрэгшэд, командирнууд хүндэлдэг һэн. Алдарта комиссарнуудай гайхамшагта түлөөлэгшэ тэрэ байһан юм.

Улаан одоной дайшалхы орден Леонид Ильичэй үгэһэн үдэр минии һанаанда мүнхэдөө хадуугданхай. Иимэ ушар мартагдадаггүй! Бидэ, дайнай ветеранууд, Советскэ Союзай маршал гэһэн сэрэгэй үндэр нэрэ зэргэ тэрээндэ олгоһонтой дашарамдуулан Леонид Ильичые үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди.

Энэ хүн хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшын эрхим һайн шэнжэ шанар бэедээ шэнгээһэн, һайн сэдьхэлтэй, юрын абари зантай, хүн тухай анхарал оролдолго гаргадаг байдагаараа шалгардаг партийна хүтэлбэрилэгшын сэсэн бодол бэедээ нэбтэрүүлһэн хүн гэжэ Леонид Ильич тухай хэлэхэ эрхэ намда бии.

Бидэ, дайнда хабаадагшад бүхы совет хүн зонтой сугтаа дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал байгуулхын тула айхабтар ехэ юумэ хэһэнэйнь түлөө Коммунис партида, КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо, нүхэр Леонид Ильич Брежневтэ өөртэнь үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэбди.

Аха наһатанай хуби заяанда тудаһан бэрхэшээлнүүдые болон хохидолнуудые бидэ залуушуул үзөөгүйбди, — гэжэ митинг дээрэ үгэ хэлэһэн Днепродзержинскиин металлургическа техникумэй һурагша, комсомолка **Галина Калентеева** хэлэбэ. Тиигэбэшье совет залуушуул оронойнгоо түүхэ һайн мэдэдэг, арадай агуу туйлалтануудые нангинаар сахидаг ба арьбадхадаг гээшэ.

Гушаад онуудта манай һурадаг техникумэй директорээр Леонид Ильич хүдэлһэн юм. Манай музейн стендүүд, ветерануудай дурсалганууд хадаа һургуулиин хүгжэлтэдэ, тэрэ үедэ оронһомнай тон шухала металлургнуудай кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ тэрэнэй ехэ юумэ хэһые гэршэлнэ. Музей соо харуулагдаһан фотозурагууд түүхын нимэ богонихон саг соо манай ороной, городоймнай, манай һургуулиин ехэ хубилалтые эли тодоор һануулдаг.

Мүнөө залуу хүн бүхэн һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр өөртөө дуратай ажалаа шэлэхэ аргатай, эрдэмээшье дээшэлүүлхэдэнь болохо. Бидэ түрэл партидаа, совет правительствадаа, Леонид Ильич Брежневтэ өөртэнь энэ эсэгэ еһоной анхарал табидагтань хизааргүй баясхалан хүргэнэбди. Леонид Ильич КПСС-эй XXV съезд дээрэ совет залуушуулые, ленинскэ комсомолые партиин найдамтай туһалагша, дайшалхы халаан гэжэ нэрлээ бэлэй. Энэ үндэр сэгнэлтыень бидэ эрхим һуралсалаараа, габшагай ажалаараа харюулха гэжэ оролдохобди.

Нүхэр **А. Ф. Ватченкада** үгэ үгтэбэ. Советскэ Союзай Герой, Социалис Ажалай Герой Леонид Ильич Брежневэй бронзо бюст тэрэнэй түрэһэн, ургаһан ба хүмүүжэһэн, хүдэлмэришэнэй түрүүшын хатуужалга гараһан ба эдэбхитэй коммунист болоһон Днепродзержинскдэ нээлгэ хадаа бүхы Днепр шадарайхидан ехэ, түүхэтэ баяр ёһололой хэрэг болоно.

Энэ баяр ёһолол хадаа областиин бүхы ажалшадые, коммунистнуудые үнэн зүрхэнһөө баясуулна, зүрхэ сэдьхэлынь ехээр хүдэлгэнэ. Тэрэнэй хүдэлмэришэд болон колхозниигуудтай жэгдэ жагсан, түрүүшын табан жэлнүүдэй даабаринуудые дүүргэхын тула хүдэлһэн тухайнь, партиин Днепропетровско областной комитедэй секретариин тушаалһаа бусад партийна хүдэлмэрилэгшэдтэй сугтаа Агууехэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ фронт мордоһон үеһөө, тиигээд хархис дайсадтай илалтын үдэр болотор тэмсэһэн тухайнь эндэ байгшадай олониинь Леонид Ильичые һайн мэдэхэ юм.

Дайнай һүүлэй хүнгэн бэшэ жэлнүүдтэ Днепропетровско областной партийна организациие Леонид Ильичэй хүтэлбэрилһэниинь манай зүрхэндэ мүнөөшье болотороо хадуугданхай юм. Фашистнуудай үнэһэн тоборог болгоһон хото тосхонуудые, завод, фабрика болон шахтануудые богони болзор соо манай ороной бүхы арадуудай аха дүүгэй туһаламжаар һэргээн бодхоохын тула тэрэ ехэ хүсэ шадалаа, хэшээл оролдолгоо гаргаһан юм.

Политическэ ба гүрэнэй ажал ябуулагша байһан нүхэр Л. И. Брежневэй эмхидхэхы хүдэлмэриин бэлиг шадабари КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин үндэр тушаалда байха үедэнь илангаяа эли тодоор харагдажа эхилээ гэжэ А. Ф. Ватченко үгэеэ үргэлжэлүүлбэ. Ажабайдалай айхабтар ехэ дүршэлтэй байһан тула тэрэ Коммунис парти ба Совет гүрэниие бэхижүүлгэ дээрэ эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Партийна ба гүрэнэй байгуулалтын ленинскэ ёһо гуримуудые хүгжөөхэ, промышленна үйлэдбэриин аша үрые ехэ болгохо ба хүдөө ажахые шууд түргэнөөр хүгжөөхэ, совет арадай байдал һуудалые саашадань һайжаруулгын аша туһада оронойнгоо бүхы экономикые хүгжөөхэ холын хараата түсэбүүдэй талаар тон шухала хэмжээ ябуулганууд Леонид Ильичэй сэхэ хабаадалтатайгаар зохёогдоод, бэелүүлэгдэжэ байна.

СССР-эй Оборонын Соведэй түрүүлэгшэ байха зуураа Леонид Ильич Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй саашадаашье Совет арадай амгалан тайбан ажалай найдамтай харуул ба бүгэдэ ниитын эб найрамдалай түшэг тулгуури байхын түлөө саг үргэлжын анхарал табидаг байгаа. Советскэ Союзай маршал гэһэн сэрэгэй нэрэ зэргэ тэрээндэ олголго хадаа нүхэр Л. И. Брежневэй энэ үндэр тушаалда гаргаһан габьяаень бүгэдэ арадай мэдэрэн сэгнэһэнэй эли тодо гэршэ болоно.

Бүхы түбшүүдэй коммунистнуудта, хэдэн зуун миллион хүнүүдтэ Л. И. Брежневэй [...] гаршагүй зоригтой байһанай, хэлбэри[...] тернационалист, эб [...] далай ба хүгжэн [...] гын хэрэгтэ эдэбхи[...] дагша байһанай эр[...] шээ болоно гээ[...] обкомой нэгэдэхи [...] саашань хэлэбэ. [...] эсэшэ сусашагүй [...] ябуулга бидэндэ [...] мнай Эхэ орондоо, [...] партиин агууехэ [...] үнэн сэхээр алба [...] тэ зоригжуулхы [...] жо үгэнэ.

Нүхэр Л. И. Б[...] бронзо бюст зох[...] шэдтэ А. Ф. Ват[...] зүрхэнэй баяр [...] хүргэбэ.

Областиин комм[...] дай, бүхы ажалша[...] шиидхэжэ байһан [...] нууд тухай хэ[...] удаа А. Ф. Ватчен[...] зуун хори мянган [...] областной партийн[...] зациин, Днепропе[...] бүхы ажалшадай [...] партиин бата най[...] шэг тулгуури ба[...] эй XXV съездын [...] түүхэтэ хараа ш[...] дүүргэхын тула [...] шадалаа элсүү[...] КПСС-эй Централ[...] тедые, Леонид Иль[...] невые найдуулба.

Парти ба арад[...] гэдэлэй, коммунис [...] годо үнэн сэхэ ба[...] лотомо жэшээ [...] митингдэ хабаа[...] дэбжэлтын оршон [...] Советскэ Союзай [...] партиин Централь[...] тедтэ, КПСС-эй ЦК[...] неральна секрет[...] Леонид Ильич [...] эльгээгдэхэ амарша[...] шэг баталай абаба. [...] низм байгуулгын [...] бидэнэй туйлажа б[...] шухала амжалтан[...] хэй дээрэ боложо [...] маг һайшаалта [...] нууд партиин нэрэ[...] холбоотой гэжэ [...] хэлэгдэнэ. Бүхы [...] нүүдтэл адли бидэ[...] партиингаа дотоод[...] даадын ленинскэ [...] үнэн зүрхэнһөө [...] дэмжэнэбди. Тэр[...] хёон бэелүүлгэдэ Т[...] онид Ильич, ору[...] хабтар ехэ хубитые [...] дэглэнэбди. Дүлэт[...] инст, политическэ [...] ажал ябуулагша—[...] түхэлэй алдарта х[...] лэгшэдэй түлөөлэгш[...] Та коммунистнууд[...] совет арадай, дэл[...] сэхэ бүхы хүнүүд[...] зэгы мэдэрэл б[...] хүртэнхэйт».

Арбадахи табан [...] сэбые амжалтатай[...] гэлгэдэ, Эхэ ороно[...] номико ба обо[...] шадалые бэх[...] Днепродзержинск[...] шад хубитаяа нэр[...] тэйгөөр оруулха [...] тингдэ хабаадагш[...] эй Центральна К[...] Политбюрое, Лео[...] Брежневые найду[...]

ХАБАРАЙ ТАРИЛГА: ШАНАР, ДЭЛИСЭ, БОЛЗОР

ТРАКТОРАЙ ДУУН ЗАМХАНАГҮЙ

Фоторепортаж

Майн эхеэр айхабтар һалхитай хүйтэн байһан аад, һаянай гэнтэ дулаараад, тала дайда миралзан зэрэлгээтэжэ, жэргэмэлэй дуун, трактор, машинануудайшье таһалгаряагүй хүнхинөөн хүхюун соготойгоор зэдэлхэдэл гэнэ.

— Тээсгэнэй хүйтэн байгаашье һаань, тарилгын хүдэлмэри зогсоогоогүйбди. Эртын ороохото ургамал тариха болзорые хойшолуулжа яашье болохогүй ха юм. Гарайимнай шииг нойтон дэмы алдагдаха бшуу, — гэжэ «Коммунизм» колхозой ахамад агроном Станислав Дмитриевич Унич хэлэнэ.

Мүнөө-хээрэ, тарлалан дээрэ хүдэлжэ ябаһан хүнүүдтэ урматай зохид болобо. Дулаахан, һалхигүй үдэртэ ехэшье ажал хэгдэнэ, тооһо шоройнь бага боложо, хүдэлхэдэ һурагтүй хүнгэн болоо.

Нэлэнхы үргэн таряалан дээрэ зэргэлээд зэлэ татан, тооһо бурьюулжа, урагшаа шуумайн ябаһан тарилгын агрегадуудые харахада урматан. Хоёр-хоёр сеялкэ шэрэһэн дүрбэ-табан агрегат нэгэ ябаад гарахадаа, нилээд үргэн газар абана. Полинь ута, үргэн, тэгшэниие гээшэнь гоё даа. Хүдэлжэл хаһалгүй.

— Тээсгэнэй хүйтэнөөр түрүүшын ээлжээндэ ешмээн, горох таряабди. Майн 3-най, 4-нэй үдэрнүүдтэ 224 га дээрэ ешмээн, 200 гаран гектарта горох таригдаа. Һүүлэй хоёр үдэртэ шэнииисээ тарижа байнабди. Мүнөө 500 гаран гектарга шэнииисын үрэһэн хаягдаба. Түрүүн сэбэр паараа культиватораар элдүүрилээд, буртаг үбһыень сэбэрлээд, таринабди, — гэжэ ахамад агроном нүхэр Унич хэлэнэ.

Мүн энээнтэй хамта колхозой бригаданууд газараа түлэг хахалжа байна. Эндэ 12 трактор үдэр һүнигүй хүдэлдэг. Хахалагдажа бэлдэгдэһэн газарай байбал, тарилгын агрегадууд һаадгүй хүдэлхэ бшуу.

Тарилгын эхилһэн үдэрһөө хойшо үнинэй трактористнар Николай Фёдоров, Иван Братеньков, республикын габьяата механизатор Лазарь Гусляков, Илья Федотов, Иван Санжинов тэгшэдэй даадаг агрегадууд нэгэшье һаадгүй, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ. Эртынгээ тарилгые хүдэлмэриин 16 үдэр соо дүүргэхэ зорилготой.

— Газар тарлалангай культурые дээшэлүүлхэ, тэндэ хэгдэдэг бүхы хүдэлмэриин шанарые эрид һайжаруулха, полинуудта Шанарай тэмдэг олгожо, тэндэ хүдэлһэн механизаторнуудые зүбөөр урмашуулха шэнэ гурим бии болгохо тухай КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые ехэтэ һайшаанабди. Энэ ехэл зүб гэжэ һанагдана. Бүхы хүдэлмэриин хэгдээд байхада полине комиссаар шалгажа абадаг болоходо, бүхы дээрээ ажал һайн шанартайгаар хэгдэдэг болоно. Бидэшье олонхи полинуудтаа Шанарай тэмдэгтэй болгохын тула оролдохобди, — гэжэ колхозой үнинэй тракторист, республикын габьяата механизатор Л. А. Гусляков хэлэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ 1. Тарилгын агрегадууд. 2. (Зүүн гарһаа) тарилгада шалгаржа ябаһан түрүүшүүл И. Р. Федотов, Л. И. Гусляков, И.О. Санжинов.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фототекст.

Мухар-Шэбэрэй аймаг.

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН МАТЕРИАЛНУУД БУРЯАД ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ГАРАБА

«КПСС-эй XXV съездын материалнууд» гэжэ номые республикын номой хэблэл буряад хэлэн дээрэ гаргаба.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съезд дээрэ КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон, дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин бэелүүлхэ ээлжээтэ зорилгонууд тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл; нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн түгэсхэлэй үгэ; нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон, дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин бэелүүлхэ ээлжээтэ зорилгонууд тухай элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездын резолюци; СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгинай хэһэн элидхэл; «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» тухай КПСС-эй ЦК-гай проект тушаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездын тогтоол; СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд; съездын хаагдахын урда тээ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд тус ном соо оруулагдаба.

Энэ ном наймаанда гаргагдаба.

Д. ДУГАРОВ.

СЭЛЭНГЭҺЭЭ МЭДЭЭС[...]

БАЯСА[...] ДҮНГҮ[...]

Электрын элшэ хүсэ дамжуулдаг урда зүгэй сетьнүүдэй коллектив байгша оной нэгэдэхи кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр Буряад ороной энергетическэ предприятинуудай дунда нэгэдэхи һуури эзэлжэ, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Тэрэшэлэн тус коллектив СССР-эй Энергетикын министерствэдэ хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Предприяти бүхы технико-экономическа дүнгүүдээр түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнхэй. Элен[...] хүсэ үйлэдбэрилхэ[...] шэдые электрын [...] хангаха түсэбөө [...]

Электрическэ [...] заһаха бүхы хү[...] саг болзор соо[...] нартайгаар дүүргэ[...]

В. Б. Ермаков[...] рилдэг трансфор[...] станци социалис [...] эрхим дүн туйла[...]

ЭРХИМЛЭБЭД

Химнын совхозой (директорынь Г. В. Прокосов, парткомойнь секретарь П. С. Маланов) хүдэлмэришэд КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжонхой, арбадахи табан жэлые ажалай илалтануудаар эхилбэ. Совхоз һү худалдалгаар к[...] түсэбые 125, [...] процент дүүргэ[...] ашаг шэмые д[...] аймагай ажахы[...] рондо дэлгэрэ[...] мүрысөөндэ ам[...] һанайнь түлөө со[...] лективтэ КПСС [...] аймагай Соведэй [...] мой дамжуулгын [...] барюулагдаа.

ШАХТЁРНУУ[...] АМЖАЛТ[...]

Галуута нуурай шахтёрнууд урма зоригтойгоор, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, кварталайнгаа түсэбтэ даабари болон уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнхэй.

Нэгэдэхи кварталда түсэбһөө гадуур 111 мянган түхэригэй валовой продукци гарагдаа. Нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо шулуун нүүрһэ малталга 37,6 процентээр нэмээ. Энэ үе соо түсэбһөө гадуур 11[...] тонно нүүрһэн [...] Энэнь социалис [...] соо хараалагдаһа[...] 9 мянган тонно[...] но. Нүүрһэ [...] хэмжээн үнгэрһэн [...] гэдэхи квартала[...] процентээр нэмэ[...]

Модошодой бэлэг

Ардасаанай леспромхозой хүдэлмэришэд продукци худалдаха дүрбэ һарынгаа түсэбые болзор[...] дүүргэһэн. Леспр[...] мянган түхэриг[...] модо худалдажа. [...] холо үлүүлһэн [...]

Р. БА[...]

ТҮҮХЭТЭ ИЛАЛТЫН ҺАЙНДЭРӨӨР!

СОВЕТ АРАДАЙ БААТАРШАЛГА

Армиин генерал Н. ОГАРКОВ, СССР-эй оборонын министрэй орлогшо.

Гитлеровскэ Германиие һамна бута сохижо, туйлаһан Илалтын үдэрые совет арад, аха дүү социалис оронуудай ажалшад, түрүү үзэлтэй хүн түрэлтэн Майн 9-дэ баяр баясхалантайгаар һайндэрлэхэнь. Европодо буугай абяан замхажа, фашис Германиин үгэ дуугүйгөөр бэеэ тушааһан тухай актда Берлиндэ гар табигдаһан 1945 оной хабарай энэ дурасхаалта үдэрһөө хойшо 31 жэл үнгэрбэ.

Хүн түрэлтэнэй түүхэ үсөөн бэшэ дайн байлдаануудые үзэһэн байгаа. Гэбэшье 1941 оной июниин 22-то фашис Германиин Советскэ Союзда зэрлиг муухайгаар добтолжо үүсхэһэн дайн хэмжээгээрээ, хэсүү шанга байлгаараа урда урдын дайн байлдаануудтай жэшээлэшэгүй юм. 4 мянга гаран танк, 5 мянга тухай сэрэгэй самолёт, 47 мянгаһаа үлүү ехэ буу ба миномёдоор түгэс зэбсэглүүлэгдэһэн 5 миллионһоо үлүү сэрэгшэдтэй фашис арми манай Эхэ оронойамгалан тайбан хото городуудта, һуурин тосхонуудта гэнтэ добтолон ороо һэн.

Дайнай түрүүшын үдэрһөө гитлеровецүүд Совет Армиин шанга эсэргүүсэлтые мэдэрһэн байгаа. Баренцын далайһаа Хара далай хүрэтэр хабтайн нэмжыһэн асари ехэ фронт дээгүүр шанга байлдаанууд боложо эхилбэ. Эдэ дайн байлдаанудай үеэр немец фашис сэрэгүүд ехэ гээлтэ хоролтодо ороо һэн. 1941 оной зун, намар Москва, Ленинград хүдар дугташан добтолһон фашис нохосуудтай совет сэрэгшэд эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэһэн байгаа. Москва шадархи хүшэр бэрхэшээлтэй байлдаануудта Совет Арми хархис дайсанда шанга харюу сохилто үгэжэ, гитлеровскэ эгээл шэлэгдэмэл сэрэгүүдые бута сохёод, үбэл тээшэ бүри шанга добтолго хэжэ, эдэниие манай Эхэ ороной ниислэл хотоһоо холодуулһан юм.

1942 оной зун, намар Сталинградай түлөө болоһон асари ехэ тулалдаанда, 1943 оной зун Курска «галта дүхэригтэ» болоһон байлдаанда совет сэрэгүүд дайсанай сэрэгшэдые бута сохёо һэн. Тиигэжэ фашис Германи ахир байдалда ороһон байгаа.

1944 ондо Ленинград шадар, Крымдэ, Украинын баруун бэедэ, Белоруссида, Молдавида, Прибалтикада, Заполярида ехэ ехэ добтолго хэжэ, совет сэрэгүүд түрэл газар нютагаа фашис булимтарагшадһаа бүринһ сүлөөлөөд, фашистнуудаар дарлагдан мүлжэгдэһэн Европын арадуудые сүлөөлхэ зорилгонуудые бэелүүлжэ захалаа һэн. 1945 ондо Совет Арми илалта түгэс добтолгоёо амжалтатайгаар үргэлжэлүүлбэ. 1945 оной апрель — май һарануудта Берлиниие эзэлэн абахын түлөө түүхэтэ байлдаан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай илалта түгэс эсэс болоһон байна. Эндэ дайсанай 1 миллион шахуу сэрэгшэд һамна бута сохюулаа һэн.

Булигдаһан Берлин дээрэ совет илалтын туг омог дорюунаар намилзуулагдаба. Харин «илагдашагүй» гитлеровскэ армиин штандартнууд Улаан талмайн шулуун дэбисхэр дээрэ, совет арадай — илалта туйлаһан арадай — хүлнүүд доогуур хаягдаһан байгаа.

Олон оронуудай эрхэ сүлөөдэ дурагай арадуудай хамтын хүсэлэл оролдолгоор фашизм булигдаһан байгаа. Польшын армиин ба Чехословацка корпусой сэрэгшэд, Югославиин ба Албаниин арадай-сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй сэрэгшэд фашис булимтарагшадта эсэргүүсэн эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдаһан юм. Дайнай түгэсхэхы шатада Болгариин, Румыниин сэрэгшэд, Венгриин сэрэгэй частьнууд дайсанай урдаһаа байлдаануудта хабаадаа һэн. Гитлеровскэ булимтарагшадай эзэмдэһэн Зүүн ба Зүүн-Урда Европын оронуудтахи партизанай хүдэлөөнүүдтэ, нюуса тэмсэлдэ, фашизмда эсэргүү восстанинуудта хабаадагшадай хэрэгые совет хүнүүд үндэрөөр сэгнэдэг. США-гай, Англиин, Франциин ба гитлеровскэ бүлэглэлдэ эсэргүүсэн тэмсэһэн бусад оронуудай арадууд дайсаниие һамна сохилгодо ехэ хубитаяа оруулһан байгаа.

Зүгөөр дайнай бүхы түбэг бэрхэшээлнүүдые бэе дээрээ даажа абаһан, гитлеровскэ Германиие, удаань милитарис Япониие бута сохилгодо шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн Советскэ Союз гитлеровскэ бүлэглэлдэ эсэргүү тэмсэлэй гол хүсэн болоо һэн. Урда тээнь үзэгдөө дуулдаагүй ехэ дайн байлдаанууд совет-герман фронт дээрэ болоһон байна. Дайнай жэлнүүдтэ эндэ фашис бүлэглэлэй 607 дивизи, харин Европо болон Африкын бүхы бусад фронтнууд дээрэ оройдоол 176 дивизи һамна бута сохигдожо, үгы хэгдэһэн байгаа. Тиимэһээ фашизмые илажа гаралгада Советскэ Союзай шиидхэхы үүргэ дүүргэһыень түүхын хүгжэлтые гэдэргэнь эрьюулхые хүсэгшэд балартуулжа, совет арадай гаргаһан баатаршалгые хүн түрэлтэнэй ухаан бодолһоо, зүрхэ сэдьхэлһээ хобхо татажа шадахагүйл.

Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые, ороноо хамгаалха бүхы хэрэгүүдые Коммунис партиин сэсэн мэргэнээр хүтэлбэрилһэн ушар Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда манай илалтын гол эшэ үндэһэн, гол нүхэсэл болоһон байна. Агууехэ Ленинэй парти эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэгшэ байһанаа харуулаа. Дайнай һүүл багта арми ба флодто 3 миллионһоо үлүү коммунист дайлалдажа байгаа. Энэнь партиин бүхы гэшүүдэй 60 процент һэн. Коммунис парти бүхы дэлхэй дээрэ алдаршаһан олон полководецуудые хүмүүжүүлэн гаргаһан байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ ехэ ехэ сэрэгэй ябуулгануудые эрхим һайнаар, шадамар бэрхээр эмхидхэжэ, эдэнэр Эхэ ороноо алдаршуулһан байха юм.

Германиин фашизмые, Японой милитаризмые бута сохилго дэлхэй дээрэхи ангиин хүсэнүүдэй гэнсүүридэ ехэ нүлөө үзүүлээ. Агууехэ илалта дайнай һүүлээр дэлхэйн бүхы хүгжэлтэдэ ехээр нүлөөлһэн байна. Европын, Азиин хэдэ хэдэн оронуудта социалис революциин илалта туйлаха таарамжатай эрхэ байдал байгуулагдаа һэн. Тиигэжэ дэлхэйн социалис системэ бии болоһон юм.

Дарлагдаһан арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн улам үргэдэбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайе илалта түгэсөөр дүүргэн, совет арад амгалан байдалаа зохёожо оробо. Шалгагдамал манлай Коммунис партиин хүтэлбэри доро тэрэ богони болзор соо дайнай һүйдхэл һандаралые зайсуулаад, арадай ажахы һэргээжэ, оронойнгоо экономико, эрдэм наука, соёл культура хүгжөөһэн, арад зоной байдал һайжаруулһан, оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хүсые үргэдхэһэн байха юм.

Коммунизм байгуулжа байһан арадта бата эб найрамдал хэрэгтэй. Тиимэһээ Советскэ Союз эб найрамдалта гадаадын политика шууд сэхээр бэелүүлнэ. Совет гүрэнэй ба социалис хани нэгэдэлтэ аха дүү оронуудай үгээ ойлголсоһон эдэбхитэй гадаадын политика бэелүүлһэнэй ашаар, манай парти, правительствын, ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ уласхоорондын байдал улам һайжараа.

Гэбэшье империализмын ээрхэг түримхэй хүсэнүүд харата ябуулгануудаа үргэлжэлүүлһээр. Энээн дээрэһээ манай Коммунис парти, Совет правительство оронойнгоо өөһэдыгөө хамгаалха хүсэ бэхижүүлхын тула, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй шухала хэрэгтэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан байхын тула ехэ оролдолго гаргана. Һүүлэй 10—12 жэл соо манайда элдэб түхэлэй шэнэ ракетэнүүд бүтээгдээ, сэрэгэй самолёдууд, танкнууд, артиллери, уһан доогуур, мүн уһан дээгүүр тамаран ябадаг корабльнууд, бусад түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүд шэнэлэгдээ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай баатарнуудай уг залгамжалагшад — совет сэрэгшэд эрдэм мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев XXV съездын трибуна дээрэһээ үгэ хэлэхэдээ, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй мүнөөнэй байдалда үндэр сэгнэлтэ үгөө һэн: «...Зохёон байгуулхы ажалаймнай үрэ дүнгүүд найдамтайгаар хамгаалагдана гэжэ совет арад этигэн найдажа шадаха».

(ТАСС).

ДАЙНАЙ ТЭДЭ ҮДЭРНҮҮДТЭ

Аяар хори гаран ондо арадаа модон хабтагай сүүмхэ үргэлһэн Содном хүбүүн ерэжэ, Загаһатын эхин һургуулида ороо бэлэй. Тэрэ гэһээр аяар 50 гарам жэл болоо, олон юумэн хубилаа. Тиихэдэ дунда, дээдэшье һургуули гэжэ дүга нааша байгаагүй. Удангүй сэрэгэй наһа гүйсэжэ албанда мордолгон болобо.

1941 он. Июниин 22. Энэ үдэрые хэншье мартахагүй ёһотой даа. Үдэр бүри нойр, зүүдэн шэнги зүггүй муухай мэдээсэлнүүд баруун фронтһоо дуулдажа эхилбэ. Үхэл гү? Али ажабайдал гү? гэһэн хатуу шанга тангариг бүхы совет хүнүүдэй үмэнэ соносхогдобо.

Энэ үедэ Содном Ешеевич Жигмитовэй алба хэжэ байһан дивизи баруун фронтдо мордохо гэһэн захирамта абаба. Яаралтай түргэноор үдэр, һүнигүй эшелонууд баруун тээшээ ябажал байба. Тиихэдэ 65-дахи дивизиинхид арбаад хоногой харгы замда ябахада, аяар Волго мүрэнэй эрьедэхи Куйбышев хото хүрэжэ ерэбэ. Тэрэ үедэ Куйбышев город хадаа дайнай эгээл ехэ удха шанартай город болоод байгаа. Энэ городто 1941 оной хатуу шанга сагта ноябриин 7-ной парадта 65-дахи дивизиинхид хабаадалсаха хубитай байба.

Тус парадта хабаадагшадта хандажа, М. И. Калинин үгэ хэлээ. Эхэ орондомнай аюул тохёолдоод байна, ээрхэг муухай дайсадые хайра гамгүйгөөр бута, һамна сохигты, эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэгты гэжэ К. Е. Ворошилов, М. И. Калинин уряалба. 65-дахи дивизиинхид эндэһээ баруун хойто зүгтэхи Волховско фронт эльгээгдэбэ.

1941 оной ноябрь—декабрь соо Тихвин городые дайсадһаа сүлөөлхын түлөө хатуу шанга тулалдаан болобо. Энэ үедэ Тихвин город хадаа Ленинградые бүхы юумээрэнь хангажа байһан ехэ удха шанартай город байба. Тиимэһээ Тихвин, Волхов городуудые түмэр харгын ехэ станци Войбокала гэгшэдые холбоһон түмэр ба автомобилиин харгынуудые зүбшөөжэ шэбээлһэн дайсанай бүхэжүүлэгдэһэн түхеэрэлгэнүүдые бута сохихо захиралта абаад, 65 дивизиинхид урагшаа дабшаба.

Энэ тулалдаанда С. Е. Жигмитов эгээл түрүүшын хиеэ оролсобо. Тихвин городой зүүн захадахи районда шэбээлһэн дайсадтай С. Е. Жигмитовэй ротынхид сүүдхэ хахад соо тулалдаба. Энэ тулалдаанай һүүлээр ротоһоонь оройдоол 10 хүн үлөө һэн. Ахалагша сержант, отделениин командир Жигмитовтэй хамта байлдаанда ороһон нютагайнь хүбүүд Д. Гатапов, Нимбу Доржиев, Р. Н. Сультимов, С. Д. Сангаев, Д. Санжиев гэгшэд баатарай ухэлөөр эндэ унаһан байна. Энэ дайнда С. Е. Жигмитов хоёр дахин шархатаа. Госпитальдо орожо бараад болоод дахинаа байлдаанда оробо. Отделениие командалагша ахамад сержант С. Е. Жигмитов дайсанай һомондо лаирагдажа, баатарай үхэлөөр унаһан ротынгоо командирай орлогшошье боложо үзөө һэн. Игэжэ 65-дахи дивизи 1942 оной январьда Тихвин городые сүм сүлөөлөө һэн.

Энэ хүмнай ганса дайн байлдаанда шалгарһан бэшэ, эдир залууһаа эхилээд, гүрэнэй пенсидэ гаратараа 40 гаран жэл соо ажал хүдэлмэри хэлэн хүн. Һүүлэй жэлнүүдтэ Хэжэнгын аймагай барилгын участогай начальнигаар ажаллаа юм. Мүнөө пенсидэ гараашье һаа, тэрэл участогайнгаа мастераар, эхин партийна организациин секретаряар хүдэлнэ. Тэрэ хаанашье харюусалгатай тушаалнуудта хүдэлхэдөө шадамар бэрхэ, дүршэлгэй хүтэлбэрилэгшэ гэжэ зоной дунда этигэл найдабаритай, хүндэтэйшье болонхой. С. Е. Жигмитовэй барилгын участогта хүдэлжэ эхилһэнһээнь хойшо Хэжэнгэдэ нилээд олон шэнэ, шэнэ барилганууд ашаглалгада оруулагдаа юм.

Дайнай ветеран Содном Ешеевич партиин райкомой ба аймагай Соведэй зүүршалгаар дайнай ветерануудай Соведэй түрүүлэгшээр һунгагдаһан.

Энэ жэлдэ КПСС-эй райкомой путёвкоор дайнай бүлэг ветерануудтай Москва ошохододоо, Ленинград ба Тихвин хүрэжэ, 1941—42 онуудта Тихвиниие сүлөөлхын түлөө мүнхэ нойроор нойрсоһон сэрэгшэдэй хүшөөдэ венокуудые табижа, тэдэнэй улаан шуһаяа адхаһан газарайнь шорой абажа, түрэл нютагаа асараа. Нүхэр Жигмитовэй бүхы наһанайнь ажабайдал тобшохоноор бэшэхэдэ иимэл байна. Нютагтаа зондоо хүндэтэй Содном Ешеевич гурбан удаа аймагай Соведэй, мүн сомоной Соведэй депутадаар һунгагдаһан байха.

Фашис Германиие илахын түлөө сэрэгшэдтээ хамта баатар зоригтойгоор дайлалдаһанайнгаа түлөө дээдэ командованиин зүгһөө оло дахин һайшаалда хүртэһэн, олон медальнуудаар шагнагданхай. Зай иигээд дайнай ба ажалай ветеран, 60 наһатай пенсионер, партиин гэшүүн Содном Ешеевич Жигмитов, дахинаа дайн сэрэгэй утаанай үнэр абангүй аша, гушаяа ехэ болгожо Хэжэнгэ һайхан нютагтаа жаргалтай һуухыетнай хүсэнэбди.

П. СОДБОЕВ,
дайнай ба ажалай ветеран, пенсионер.

...ОТАГАЙХИДЫНЬ ...АРТАХАГҮЙ

...унаһан түүхэтэй. Летчик Бадма Добчинов Берлиндэ хүрэбэшье, аюулта тэмсэлдэ үхэлэй шарха абаһан юм.

Мүн Баян голой Ринчиндоржи, Жамьяндамба Жамсарановтан, Батомүнхэ, Радна Бадмаевтан, Дмитрий, Николай Верещагинтан дайнай дүлэн сооһоо бусажа шадаагүй.

Ахалагша сержант Цырендоржи Бадарханов эрэлхэг габьяатай дайлалдаһанайнгаа түлөө олон тоото орден, медальнуудтай бусаад, милициин хүдэлмэридэ удаан саг соо амжалтатай һайнаар хүдэлһэн юм. Эндэшье тэрэ нугаршагүй хаба зоригоо харуулжа шадаа. Буутай хүнэй харша ябадалһаа наһа бараһан байна. Аха дүү Цыренжаб, Намжил Цыбикжаповтан Литвагай ССР-эй Каунас хотые сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ хабаадалсаад, амиды мэндэ бусажа шадаагүй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилээгүйдэ Григорий Колобов хилын харуулда уялгата албаяа хэхэ зуураа, офицер нэрэ зэргэтэй боложо, Югославиие сүлөөлэлсэжэ ябатараа дайсанай һомондо дайрагдаа. Тэрэнэй шархатаад хэбтэхэдэнь, Югославиин таряашад олоҗо сэрэгэй госпитальдо оруулһан байна. Эдэгэжэ гараад Австри хүрэтэр дайлалдажа, эрэлхэг габьяатай унаһан тухайнь мэдээсэл бии. Наһа бараһан хойноо тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хоёрдохи шатын орденоор шагнагдаа бэлэй.

Мүн эндэ дайнай олон тоото баатарнуудые дурсан нэрлэжэ болоно. Эхэ оронойнгоо саашадаа улам ехээр хүгжэн һалбархын түлөө ами наһаяа үгэһэн нютагайнгаа 84 хүбүүдые Үдэ голой хүн зон хэзээдэшье мартангүй, мүнхэ дурасхаалыень хадагалжа ябахал.

Д. БУМБЕЕВ,
отставкада гараһан подполковник.
Хори.

ЗОРИГТОЙ ХҮБҮҮНЭЙ ГАБЬЯА

Энэ ушар Германида болоһон юм. Мүнөө һанахадам Дээдэ Силези багта һэн. Бидэнэр хүшэр хүндэшье һаа, дайшалхы алдарта замаар ябажа, байлдаануудай гал дүлэн соогуур урагшаа дабша дабшаһаар дайсанай эшээндэ хүрэжэ ерээ һэмди.

Артиллериин буудалгаар дэмжэгдэн, фашис бүлэг автоматчигууд манайхинай байрлаһан газар тээшэ сэхэ добтолон оробо. Түрүүшээр тэдэнэр буудажа ябаад, хүл дээрээ бодоод урагшаа гүйлдэбэ.

Гвардейскэ 467-дохи минометно полкын минометчигууд фашистнарые дүтэлүүлжэ ерээд лэ, буудажа эхилбэ. Гвардейскэ 56-дахи танкова бригадын «Т-34» түхэлэй танк хажуу тээһээнь буудажа оробо. Дайсанай автоматчигууд үймэжэ, урагша, хойшоо гүйлдэбэ. Фашистнуудай ухаа мэдээгээ алдаад үймэжэ байхада, манай сэрэгшэд шадажа абаа бэлэй. Һайса хэршээ даа, һомонуудаа гамнаагүй.

Энэ саг зуурын шанга тулалдаанай һүүлээр шалгалта боложо, нэгэ нүхэрнай үгы байба.

Манай Буряад нютагай хүбүүн, тагнуулшан Юрий Вершинин үгы болоһон нүхэрөө огород соогуур бэдэрхээ ошобо. Тиигэжэ ябаһаар хартаабхын эшээр хэгдэһэн обоохой харажархиба. Адаглахадань хүн бии хэбэртэй. Вершинин тэрээндэ дүтэлжэ ошоод: «Хенде хох» — «Гараа үргэ!» гэжэ захирба. Тэндэһээнь СС-эй хубсаһатай фашис полковник гаража ерээ. Тиин тэрэнээ буу һүргөөнгүй плендэ абаа бэлэй.

Полкын командир нүхэр Быков иигэжэ асууба:

— Фашис полковнигые хайшан гээд плендэ абабат?

— Энээхэн залуу хүбүүн, —гээд үзэхые үзэһэн сэрэгшэд Вершинин тээшээ зааба.

Полкын командир тэрэниие шагналда зүүршалхые захирба. Энэ габьяа харуулһанайнгаа түлөө Юрий Вершинин дайшалхы алдар солын гурбадахи шатын орденоор шагнагдаа һэн.

Мүнөө Юрий Ефремович Вершинин Улаан-Үдын шэлэй заводто хүдэлнэ. Тэрэ шэл хайлуулагшадай эрхимүүдэй нэгэн, коммунис ажалай ударник юм. Илалтын үдэр—Майн 9-дэ ходо уулзажа, дайшалхы нүхэд тухайгаа һанан һанан хөөрэлдэдэгбди. Бидэнэртэй сугтаа байлдаанай гал дүлэн соогуур ябажа, баатарай үхэлөөр унаһан нүхэдөө хэзээдэшье мартахагүйбди.

Г. МАЙОРОВА,
Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагша

Совет сэрэгшэ-хамгаалагша.

ТАСС-ай фотохроника.

БАЙЛДААНАЙ УТА ХАРГЫ

Фашис Германиие дараһаар Эхэ оромнай гушан жэлэйнгээ түүхэтэ ойе угтахаяа байгаа һэн. Хүн бүхэнэй шарайда баярай тэмдэг мэдэрэгдэнэ. Булагай баруун тээхи банида орохоёо ерээшэдүүл хэзээ хэзээнэйхиһээ олон байба. Май һарын наратай дулаахан үдэр һэн. Элдэб юумэ хөөрэлдэжэ һуутарнай, үбсүү дүүрэн медальнуудаа зүүһэн, багжагар бата бэетэй, уйтаншаг хурса нюдэтэй Цыбикжап Дамдинович яаралтайгаар алхалан дүтэлбэ. Тэрэнэй бии бололгоноор хөөрэлдөөнэй һабагша аяар холын дүлэтэ жэлнүүдэй гал руу татагдажа, сугларагшадай сэдьхэл хүдэлгэбэ. Газетэдэ орсолготой һэлгэхэ хубсаһаяа тэрэ хажуу тээшэнь табижа, папиросоо гаргажа татаба.

—Да-а,—гэжэ һанаа алдаба.—Гал сооһоо гарагдаха гэжэ һанагдаашьегүй һэн даа. Теэд гарагдаал даа. Мүнөө болоод байхада, этигэхээршье бэшэ шэнги.

— Нээрээшье даа. Бусагдаха хуби заяан байгаа гээшэл даа, хөөрхы,—гэжэ нютагай буурал толгойтой үбгэжөөл оролсобо.

Би урдань Цыбикжап Дамдиновичай хуби заяагаар дүтэ танилсажа һонирхоогүй ябаһандаа халаглабаб. Тэрэ мэдэхымни хөөрүү зугаатан, ябаһан газартаа наада дэлгэжэ байдаг юм һэн.

Һонин намтартай хүн хэзээдэшье хүнэй һонирхол татадаг. Энэ хүнэй хуби заяан тухай халта тогтожо хөөрэхэ дуран хүрэгдэнэ.

Уялгата албаяа дүүргээд, Цыбикжап Дамдиновичай түрэл колхоздоо бусаад байтарнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн эхилшоо бэлэй. Хэнэйшье мэдэһээр дайнай урда жэлнүүдтэ механизаторнууд ходо дуталдадаг һааб даа. Ажалаа орхижо, дайнай дүлэн руу мордохо баатай болоо һэн.

Москва шадар болоһон бэрхэшээлтэй тэмсэлдэ 22-дохи саперно батальондо алба хэһэн байна. Саперно отделениин командир байханьтиимэшье бэлэн бэшэ һэн. Отделенинь эбдэрһэн хүүргэнүүдые заһадаг, минэ табидаг, абадаг байха. Эгээн бэрхэшээлтэйнь юун байгааб гэхэдэ, түлэг байлдаан соо шабын түмэрөөр татагдаһан хаалтануудые дабалга һэн. Москва шадарай тэмсэлдэ саперуудынь нэгэнтэ бэшэ шалгарһан байна. «Шэн габьяагай түлөө» гэһэн медаляар энэ хүн анха шагнагдаа бэлэй. 1942 ондо Москва шадар болоһон ехэ тэмсэлэй урда партида ороһоноо мартадаггүй.

— Тэмсэлэй эхилхэнь хэдэн минута үлөөд байгаа һэн. Траншей соо бидэндэ партийна биледымнай барюулаа бэлэй,—гэжэ Цыбикжап Дамдинович хөөрэнэ.

Калининска фронтдо тэрэ стрелково полкдо алба хээ. Хатуухан сохилтоор дайсанай ама мэдүүлжэ шадаа бэлэй. Энэ байлдаанда шалгарһанайнгаа түлөө хоёрдохиёо «Шэн габьяагай түлөө» гэһэн медальда хүртэһэн юм...

Квантунска армиис бута сохилсолгодо хабаадалсаа.

Цыбикжап Дамдинович Дамдинов дайшалхы ута зам гаталанхай. Бэшүүрэйнгээ аймагай Алташа нютагай Шираб Будажапов, Дабаатын Агбаан, Цыбиков, Дзержинскиин совхозой Андрей Литвинцев гэгшэдтэй суг алба хэһэн байна.

Алба хэһэн нүхэдөө мартадаггүй. Аяар Оренбургда һуудаг нүхэртөө бэшэг бэшэһэнииньтэрэ доронь харюу үгэһэн юм.

«Бэшэгыеш абаад, шамһаа гэжэ этигээгүйб,—гээд К. Т. Рязанов бэшээд, ажабайдал тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэ. Ехэл һайн даа. Саашадаа ходо бэшэлсэжэ байхабди.

Үнинэй танил сэрэгшэ нүхэдэй һанаха, бэшэлсэхэ юумэн захагүй ааб даа.

Цыбикжап Дамдинович Дамдинов түрэл Бэшүүрэйнгээ совхоздо механизатораар хүдэлжэ байһанаа, пенсидэ гаранхай. Хэды тиигэбэшье хэрэгэй болоходо, шадал зэргээрээ совхоздоо туһалхаһаа хэзээдэш арсадаггүй.

Ц. ХАМАЕВ

ДАХАУГАЙ ТАМАДА БАЙҺАН ХҮН

...гаар ябана. «Түргэлхэ хэрэгтэй, Ваня!» гээд Александр жолоошондоо хандана. Тэдэнэр хойно хойноһоо һубарилдан, машинануудые хүсэбэ. Теэд урдань орохын аргагүй: харгынь даншье һаа уйтан. Гэнтэ тэһэрэлгэ болоод, машинань зогсошобо, буудалдаан. Урдахи машинатай мүргэлдэхэдөө Александр кабинынгаа үүдэ сүмэ сохижо, харгын хажуудахи ханааб уруу хиидэшэбэ.

Буудалдаан улам түргэдэбэ, кабина уруугаа орохын аргагүй. Колонно гурбан зүгһөө хүреэлэгдэшэбэ. Хүреэлэлгэһээ гараха һэдэлгэ ямаршье үрэ үгэбэгүй. Александр газарта няалдажа, буугай һомоной забда залигүй эшхэрһээр байтар харгын ханааб соогуур мүлхибэ. Тиигэжэ ябатарнь хажуудань снаряд тэһэршэбэ.

Александр мэдээ ороходоо мотоорнуудай хүнхинэлдэхэ абяа дуулажархиба.

...Буу шуутай хэдэн фашистнар өөрынхеэрээ хашхаралдан, хармаанииень һуулижа байба. Удангүй фашистнар Александрые туужа, урбалдашаһан машинануудай, алуулһан хүнүүдэй хажуугаар абаашаба. «Юун боложо байнаб? Үнэн бодото байдал гү, али зүүдэн гү?! Угы! Үгы!—гэһэн бодол толгойень үрэмдэнэ... Эдэ бузар нохосуудһаа үһөөгөө абаха гэхэдэнь, юушье бүтэхэгүй байба. Теэд иимэ хүсэл эрмэлзэл ямаршье удхагүй һэн. Минии үхөөд лэ һалаха байгаа. Дайсадые шоо үзэһэн мэдэрэл, алуулһан нүхэдэйнгөө түлөө үһөөгөө абаха гэһэн хүсэл Александрые амиды ябахаар, һүүлшынгээ амин болотор тэмсэхээр зоригжуулна.

Һүүлээрнь Карлсруе городһоо холо бэшэ лагерьта эльгээгдэбэ. Хэдэн неделиин үнгэрэмсөөр тэндэһээ ондоо газарта абаашагдаба. Һүниндөө ерээ һэн. Эсэсовецүүдэй муухайгаар хашхаралдан, пленнигүүдые вагонууд сооһоо намнажа гаргахадань, Александр томо ногоон үзэгүүдээр бэшээтэй: «Дахау» гэһэн гаршаг хараба. Энэнь Мюнхенһээ 20 километрэй зайда оршодог Баруун Германиин түбэй концлагерь байгаа гэжэ тэрэ һүүлдэ мэдээ һэн. Шабардажа унама намаг налхитай газарта энэ лагерь баригдаһан түүхэтэй. Крематориин хоолой соогуур лагерьһаа сүлөөдэ гараха ори ганса харгы байһан юм. Фашистнар энэ лагериие ёһотойл тама—«Үхэлэй фабрика» болгоһониинь бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ. Александр энэ лагерьта үзэгдөөгүй ехэ зоболон үзэжэ, хоёр жэлһээ дээшэ саг соо тулиба.

Лагерьта оруулагдаһан хүнүүд бултадаа һарын турша карантинда байдаг һэн. Александршье энээниие гаталаа. Хүнүүдэй амиды бэе дээрэ элдэб туршалга хэдэг лабораторинууд лагериин хэдэй бараагууд соо бии һэн: хүлдэхөөдэг, элдэб үбшэн халдахаадаг, шуһынь һорожо абадаг гэхэ мэтэ. Элүүр энхэ бэетэй хүнүүдые тураажа, араг яһан болгодог байһан. Нэгэтэ Александр лагерьта асарагдаһан шэнэ пленнигүүдэй дунда нютагайнгаа Сергей гэжэ нэрэтэй буряад хүбүү харажархиба. Тэрэ нүхэртэеэ хөөрэлдэхэ, туһалха гэжэ ехэтэ хүсэбэ. Теэд үглөөдэрынь карантинна блок соо олдобогүй. Гурба хоноһон хойно Сергейн толгойнь экспонат болгогдоод, шэнжэлэлгын бараагай сонхо дээрэ, шэл хайрсаг соо табяатай байхые Александр харажархиба.

Тамада байгшадые хэһээхын тулада гитлеровецүүд элдэб хатуу, зэрлиг муухай туршалгануудые һанадаг байгаа. Гэбэшье хүнүүд эдэ шолмосуудтай тэмсэхэ тухайгаа мартадаггүй һэн. Элдэб яһатанай коммунистнуудай, ород офицернүүдэй хүтэлбэри доро нюуса тэмсэлэй бүлэгүүд лагерьта байгуулагдаһан юм. Хүнүүдэй зориг бадаруулха, тэдэнэртэ туһалха, фашистнуудта хоро хүргэхэ гээшэ подпольщигуудай гол зорилго байһан.

1945 оной апрелиин эсэстэ фашистнар үхэлэйнгөө эрмэгтэ ерэһэнээ мэдэхэдээ, лагеряа хадын нюусада абаашажа, пленнигүүдые бултыень усадхаха гэжэ шиидэбэ. Бүлэг пленнигүүдтэй сугтаа Александр харгыдаа зугадаха золтой байһан.

Тэрэнэй үдэр һүнигүй хүсэжэ, үнинэй хүлеэжэ ябаһан сүлөөтэ саг одоошье хүрэжэ ерэбэ. Тэрэ амиды мэндэ! Амиды мэндэ! Ажабайдал! Эдээхэн үгэнүүд соо ямар ехэ гүн удха нюугаатай гээшэб! Александр ажабайдалда ходо дурлажа ябаа! Харин мүнөө энэ дураниинь улам бадаржа, асари ехэ жэгүүр далитай болоһондол адляар үзэгдөө бэлэй. Юуб гэхэдэ, хүнэй зүүдэндэ орошогүй хэһээлтын тама үзэжэ гараба бшуу.

Ажабайдал! Мүнөө энэ үгэ Эхэ оронһоонь таһаршагүй, ами наһанайнь эгээл үнэтэй һүлдэ болонхой. Түргэн лэ түрэл дайдынгаа хүрьһэ гэшхэжэ, Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ агаарые сээжэ дүүрэн амилха дураниинь хүрөө. Хүбүүншни шамдаа бусажа ерээб. фашистнарай тамын оёорто зобожо хэбтэхэдэм имагтал Эхэ оромни намда хүсэ шадал нэмээн үгэдэг байгааш. Хүбүүншни зоболонгые илажа гарааб...

Александр Васильевич Горох мүнөө түрэл Улаан-Үдэ хотынгоо залуушуулда техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудта гушаад жэлэй туршада хүдэлжэ ябана. Техническэ мэргэжэл олгодог 2-дохи училищида физкультурын багшаар хүдэлдэг. Александр Васильевич хэды олон залуушуулые Эхэ орондоо дуратангаар, үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлээ гээшэб! Эдиршүүл багша тухайгаа һайн һайхан үгэнүүдые хэлэжэ ябадаг лэ.

Г. ЕЛИСЕЕВА.

ТҮҮХЭТЭ ИЛАЛТЫН ҺАЙНДЭРӨӨР!

Советскэ Союзай Герой Д. Жанаевай хүшөөгэй дэргэдэ. Д. НИМАЕВАЙ фото. Хэжэнгэ.

АХА ДҮҮНЭРЭЙ ДАЙШАЛХЫ ЗАМ

Хурамхаанай аймагай Бархан нютагта Данжуровай үнэр баян бүлэ ажаһуудаг юм. Тэрэ айлай табан хүдэр хүбүүд хүл дээрээ гаража, түрэл «Зориг» колхоздоо ажалладаг, һургуулида һурадаг байгаа. Эдир залуу хүбүүдэй урда үргэн зам нээлгэтэй һэн. Дээдэ һургуулида, сэрэгэй албанда ошохо дуратай һаа, ябагты, һурагты. Колхоздоо ажаллаха гэбэл — малшанай, механизаторай мэргэжэл шудалагты гэжэ түрэлхидынь хүбүүдтээ заабарилдаг байгаа.

1937 ондо Данжуровтанай хоёр хүбүүн сэрэгэй албанда мордобо: Дамба — Харьков хотодохи хилын сэрэгэй училищида, Эрдэни — Киевтэхи сэрэгэй авиационно училищида һурахаар оробод.

1941 ондо Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ Данжуровай табан хүбүүн байлдаанай фронт дээрэ Эхэ ороноо хамгаалан, немец фашистнуудай урдаһаа тэмсэжэ ороо бэлэй. Дамба — хилын харуулай офицер Эрдэни — хүндэ бомбардировщигой лётчик, офицер байба. Нүгөө гурбаниинь Баргажан нютагһаа сэрэгтэ мордоод, Дагба Баруун фронт дээрэ, Боболой Ленинградай, Галсан — Баруун-хойто фронт дээрэ дайлалдажа эхилһэн юм.

Һаяшаг Барханай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой отделениин Галтай нютаг хүрэжэ, эдэ баатар табан аха дүүнэрэй нэгэн Дагба Ламатханович Данжуровтай уулзажа хөөрэлдөөбди.

Эсэгын табан хүбүүнэй хуби заяан адли байгаагүй. Галсан Ламатханович Эхэ һайхан ороноо эрэлхэг зоригтойгоор хамгаалан, дайнай фронт дээрэ 1943 ондо баатарай үхэлөөр унаһан. Эрдэни Ламатханович — бомбардировщигой лётчик дайнай эхилһэн үдэрһөө хойшо фашист булимтаргашадай ара тала руу ниидэдэг байһан. Тэрэ 1942 ондо Берлин шадар шанга бомбодолго хээд, бусаагүй бэлэй.

Дагба Ламатханович Данжуровай фронтын ута харгы 1942 оной март һарада Москва шадарһаа эхилээ. Тэрэ түмэр замай сэрэгтэ алба хээ. Дайнай харгыгаар, хүшэр хүндэ байлдаан соогуур, тоогүй олон тулалдаануудта хабаадалсаа. Эбдэрһэн, һандарһан түмэр зам, гол мүрэнэй хүүргэнүүдые пэргээн бодхохо, шэнээр бариха, заһабарилха хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Тэрэнэй дайшалхы замынь Белоруссиин, Прибалтикын, Польшын газар дээгүүр тэмсэн гараһан. Илалтын үдэр — майн 9-ниие Германида угтаһан байна. Иигээд Дагба Данжуровай дайшалхы зам дүүрээгүй. Алас-Дурна зүг руу эльгээгдэжэ. Забайкалиин фронтын сэрэгшэдэй зэргэдэ 1945 ондо япон милитаристнуудые бута сохилгодо хабаадалсаһан юм.

1946 оной һүүлээр сэрэгэй албанһаа табигдажа, Дагба Ламатханович нютагтаа бусаад, түрэл колхоздоо ажаллаа, мүнөө пенсидэ гаранхай. Энэ үедэ хани нүхэр Палжидтайгаа гурбан хүбүү, хоёр басага хүмүүжүүлээ, 15 ашанар, зээнэртэй энхэ амгалан, үнэр баян ажаһууна.

Аха дүү Данжуровтанай одхон дүү — Боболой Ламатханович түрэһэн нютагайнгаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо мал дээрэ ажаллажа байдаг. Тэрэнэй зургаан хүүгэдэй нэгэн — Дугаржаб сэрэгэй албанда ошонхой.

Дамба Ламатханович Данжуров запасай полковник, хүндэтэ амаралтада гаранхай, энхэ мэндэ, жаргалтай һайн ажаһуудаг.

Иигэжэ Бархан нютагай ажалша айлай табан хүбүүн Эхэ оронгойнгоо, арад зонойнгоо энхэ һайхан байдалые эрэлхэг зоригтойгоор хамгаалалсаһан юм.

О. ЦЫБИКОВ.
Д. ЦЫБЕНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дагба Ламатханович Данжуров.

Георгий ДАШАБЫЛОВ

БАЛБАРАЙ МОЙҺОН

Балбар — хүршэ хүбүүн
Баруунай дайнһаа бусаа
һэн:
Туранхай нарин сээжэдээ
Туулганай нүхэлһэн
шархатай.
Машинаһаа буун
гэхэдээ —
Модон хоёр таягтай.

Һууринай үхибүүд
олоороо
Һубарихабди хойноһоонь:
Хэлыт, танай гарһаа
Хэды дайсад унааб,
Эдээхэн орден, медаль
Энгэртэтнай хэн хадааб?

Таягаа табяад Балбар
Тамхияа түргэн һорохо
Һанаа юундэшьеб алдаад,
Һамнаха буурал үһэеэ.
Забилан һуужа амараад,
Заһаха арһан бүһэеэ.

«Хожом, хожом» — гээд,
Ходол бидэнние
найдуулха
Үндыжэ хүндөөр
уухилһаар
Үрөөһэн хүлөөрөө
тулгалха.
Хоёр таягаа
хахинуулһаар.
Холодожо аалин
саашалха.

Нэгэтэ Балбар хүбүүн
Нээрээһээшье бидэнние
дуудаа.
Хүрзэ, салир абаад;
Хүрэжэ ерэгты гэбэ.
Ойһоо мойһо асаруулааб,
Ойром һуулгая гэбэ.

Шагаабарн сонхо дороо
Игаабарн Балбар олоо.

Хабарай нойтон хүрьһые
Хабатай түргэн
малтабабди.
Заахан арбагар мойһые
Заабари соонь
һуулгабабди.

Булагдаһан шорой
дээрэнь
Булагай уһа адхаад,
Балбар амаран һуухадаа,
Бидэнние олоор
үншэрөөһэн
Дайн, алалсаан тухай
Даамгай удаан хөөрөө
һэн.

Һаглагар тэрэ мойһоной
Һалбараа үшөө үдыдэ —
Хутагаар хадхаһан
шэнгеэр
Хуушан шархань
хоролхоо,
Одотой, наратай
дэлхэйгээ
Орхижо Балбар мордоо.

...Олон үүрэй толон
Модон дээгүүрнь үнгэрбэ.
Баруун Европын
үйлсэнүүдээр
Балбарай абаһан
баглаадал
Хангал сагаан
сэсэгүүдээр
Хабартаа мойһон
задардаг.

Намжаа Буряад орондом
Намарай бууха бүхэндэ,
Сэрэгшэ Балбарай
шархын
Шуһанай хүрин дуһалдал
Монсогор улаан жэмэсүүд
Мойһоной һалааһаа
адхардаг.

ИЛАЛТЫН ҮДЭРТЭ ЗОРЮУЛАГДАНА

Улаан-Үдэ. Майн 7-ной үдэр. Соведүүдэй талмай. Һүр жабхаланта улаан тугууд намилзана. Талмай дээрэ дайнай ветеранууд, ажалшад, студентнэр, һурагшад сугларанхай зогсонод. Маршын абяан дуулдажа, олон тоото хүн зонтой колоннонууд Ленинэй үйлсөөр уруудан. Революциин талмай дээгүүр алхалһаар хэтэ мүнхэ дурасхаалай хүшөө — «Танкда» (Илалтын үйлсэ) хүрэжэ ерэбэ. Колоннонуудые «Геройнуудта алдар солол» гэһэн үгэнүүд угтаба.

Фашис Германиие Совет арадай илаһаар 31 жэлдэ зорюулагдаһан Улаан-Үдын ажалшадай митинг партиин Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь В. Б. Базаров нээжэ, СССР-эй гимн зэдэлбэ, ракетын үнгэ бүриин галнууд тэнгэридэ задарба. Удаань Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшад Я. П. Емельянов, Е. В. Молдованова гэгшэд үгэ хэлээ. Һүүлээрнь Улаан-Үдын гарнизоной сэрэгшэ Мамырбековтэ, судна бүтээлгын заводой слесарь нүхэр Балдыновта үгэ үгтөө.

Эндэ сугларагшад эрхэ сүлөө, һайн һайхан байдалай түлөө ами наһаяа гамнаагүй баатарнуудай хэтэ мүнхэ дурасхаал хүндэлэн, малгайнуудаа абажа, минутын туршада абяа шэмээгүй зогсобод.

Улаан-Үдэ хотын ажалшадай зүгһөө хүшөөгэй дэргэдэ баглаа сэсэгүүд табигдажа, Илалтын үдэртэ зорюулагдаһан митинг Эхэ оронойнай Гимнээр түгэсэбэ.

Д-Р. ДАМБАЕВ.

ӨӨРЫН ТЕАТРТАЙ БОЛОБО

Баунтын аймагай соёлой ордоной дэргэдэ байгуулагдаһан арадай театр түрүүшын зүжэг табижа, аймагайнгаа ажалшадые баясуулба, омогорхуулба. Тиин эдэнэр Юрий Нагибинай «Суджанские мадонны» гэһэн зүжэгые найруулан, сценэ дээрээ табиһан байна. Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищи дүүргэһэн, мүнөө культурын институдай дүрбэдэхи курсда заочноор һуралсажа байһан Татьяна Лукинова тус зүжэгэй режиссерынь, Ермил Баранов табигшань, Николай Чубыкин уран зураашань болоһон байгаа.

Татьяна Лукинова зүжэгэй гол рольдо наадажа, сугларагшадта һайшаагдаба. Багдаринай дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Николай Мальцев, үдэшын һургуулиин багша Лариса Лосева, аймагай культурын таһагай методист Ольга Раднажапова, наймаалагша Людмила Еремеева болон бусад зүжэгэй рольнуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, олоной һайшаал, магтаалда хүртэбэ.

Арадай театрай артистнууд энэ зүжэгөө Багдарин тосхондо хоёр удаа, Маловка тосхондо нэгэ удаа табяад байна. Эдэнэр һаяар аймагайнгаа ажахынууд, предприятинуудта ошожо, шэнэ зүжэгөө харуулха юм.

В. ЕРОХИН.

Футбол
ТҮРҮҮШЫН ОЧКОНУУД

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг табадахи зонын футболистнуудай дунда хоёр уулзалга үнгэргэгдөөд байна. Эндэ өөрынгөө стадион дээрэ наадаһан команданууд сооһоо Благовещенскын «Амур», Братскын «Энергия» команданууд дүрбэ-дүрбэн очкотой болобо. «Амур» команда Уфагай «Строитель», Свердловскын «Уралмаш» командануудые шүүһэн. «Энергия» командын футболистнууд манай «Сэлэнгэ», Эрхүүгэй командануудые илаһан байна. Нижний-Тагилай «Уралец», Ангарскын «Ангара», Хабаровскын СКА, Тюмениин «Нефтяник», Томскын «Торпедо» команданууд мүнөөдөө гурба-гурбан очкотой болобо.

Манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд түрүүшын гурбан наада үнгэргөөд ябана. Тиихэдэ Красноярскын «Автомобилист» командые 1:3 тоотойгоор шүүһэн байгаа. Бүмбэгэнүүдые Сергей Чупров, тренер Виктор Чикачев гэгшэд сохижо оруулһан байна. Нүгөөдэ хоёр уулзалгадаа Братскын «Энергия», Ангарскын «Ангара» командануудта 2:1, 1:0 тоотойгоор шүүгдэбэ. «Сэлэнгэ» командын футболистнууд удаадахи хэдэн наадануудаа Улаан-Үдэ хотодоо үнгэргэхэ юм. Түрүүшынь уулзалга майн 12-то Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой стадион дээрэ үнгэргэгдэхэ. Айлшаар Хабаровскын СКА команда манайда ерэхээр хүлеэгдэнэ.

Наадан үдэшын 6 час 30 минутаһаа эхилхээр хүлеэгдэнэ.

Манай корр.

МАЙ ҺАРЫН САГАЙ УЛАРИЛ

Май һарада үдэр үнгэрхэ бүри улам дулаарха. Тала дайдын үнгэ улам гоё һайхан болохо: модод ноб-ногоохон шэмэглэлээ нэмэрхэ, нуга таламанай сэл хүхэхэн нялха ногоогоор хушагдажа эхилхэ; үнгэ бүриин сэсэгүүд дэлгэржэ захалха.

Май һарада байгаалиин байдал урдынхидаал адлирхуу, онсо хубилалтагүй байха. Агаарай байдал дунда зэргээр 4—10 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Республикын эхэнхи нютагуудта энэ үедэ (һара соо) 10—25, баруун-урда зүгэй аймагуудаар 30—40 миллиметр шииг нойтон орохо. Майн 10—15-най үдэрнүүдтэ сэлмэг, бороо хурагүй, 15-һаа 20 хүрэтэр бүрхэгшэг, зарим тээгүүр бага зэргэ бороо, аадаршье орожо болохо. Һүүлтэйнь нойтон сабан орохо. Энэ үедэ агаарай байдал шэмэрүүхэн: 2 градус хүйтэнһөө 3 градус дулаан, һүниндөө хюрүү унажа болохо. Үдэртөө 20—25 градус хүрэтэр дулаан байха.

Майн 20-һоо хойшо нэгэ бүрхэжэ, сэлмэжэ байха. Зарим үедэ бага зэргэ шииг нойтон орохо. 22—24-нэй үдэрнүүдтэ бороо шииг бүришье горитойхон орожо болохо. Һүниндөө 3—8 градус дулаан, хойто аймагуудаар 0—3 градус хүрэтэр хүйтэн байха. Һалхи шуурган болохогүй. Баруун-хойноһоо секундын 5—10, зарим үдэрнүүдтэ 10—14 метр хүсэтэйгөөр һалхилха.

БАМ-ай харгын районой нютагуудта 30—40 миллиметр шииг нойтон орохо. Майн 16—20-ной, мүн 25—30-най үеэр хура бороо орохоор хүлеэгдэнэ. Һүниндөө 2 градус хүйтэнһөө 3 градус дулаан. үдэртөө 9—14, зарим үдэрнүүдтэ 16—22 градус хүрэтэр дулаарха.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

БЕРЛИН

ХҮГЖЭЛТЫН ШИИДХЭХЫ ҺҮХЭСЭЛ

ТАСС

Гитлеровскэ фашизмһаа сүлөөрһөөр 31 жэлэй ойе ГДР-эй арад зон баяр баясхалантайгаар угтажа байна. Республикын ажалшадай ажалта туйлалтануудай дүнгүүд эдэ үдэрнүүдтэ бүхы орон дотор согсологдохо юм.

ГДР-эй үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлэй дүнгүүд республикын бүхы ханинарые баясуулна. ГДР-эй социалис экономико урган хүгжөө. Оронoй түрүү эрдэм наука, соёл культура шэнэ шатада гараһан байна.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудтай, нэн түрүүн фашизмһаа бидэнние сүлөөлһэн СССР-тэй ГДР-эй аха дүү ёһоной харилсаа холбоо тогтооһоной ашаар социалис немец гүрэн һалбаран хүгжэжэ байна гэжэ ГДР-эй хэблэл тэмдэглэнэ.

Арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ тухай СЕПГ-гэй IX съездын Директивэнүүдэй проект дотор иигэжэ бэшэгдэнхэй: «Советскэ Союзтай ба СЭВ-эй гэшүүн бусад оронуудтай али бүхы харилсаа холбоо тогтоохо гээшэ ГДР-эй экономическа, социальна хүгжэлтын шата мүн.

РИМ

Туйлай ехэ үри шэри

ТАСС

1976 оной һүүл багта Израиль ондоо гүрэнүүдтэ айхабтар ехэ — 9 миллиард доллар үри шэритэй болохо байна гэжэ Израилиин банкые эрхилэгшэ Моше Санбар Израилиин кнесседэй (парламентын) мүнгэн һангай комисси дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Үри шэриингээ түрэсэ түлэхын тула Израиль жэл бүхэндэ 450 миллион доллар гаргашалха баатай болодог юм.

Мүнгэнэй үнэ сэнгые һара бүхэндэ доошолуулна. Тиигэжэ үнгэрһэн жэл соо израилиин фунгын үнэ сэн 25 процентээр буураа гэжэ М. Санбар тэмдэглээ.

Айхабтар үнэтэй пэнэ тухэлэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдые гол түлэб США-һаа худалдажа абахадаа, Израиль иимэ хүшэр бэрхэшээлтэй байдалда ороод байнхай.

МЕХИКЭ

Фашизмда эсэргүү хүсэнүүдэй нэгэдэл улам бэхижэнэ

ТАСС

Чилидэхи фашис засагта эсэргүүсэлгын хүдэлөөн үдэрһөө үдэртэ улам үргэдэжэ, бэхижэжэ байнхан. Тэрээндэ шэнэ хүсэнүүд нэмэнэ. Зүүнэй үзэлтэй бүхы партинууд фашис хунтада эсэргүү арад зоной тэмсэл эмхидхэлгэдэ ажал ябуулгаяа зорюулна. Мексикын Оакстепек хотодо болоһон Чилиин зүүнэй үзэлтэй партинуудай хуталбарилагшадай зүблөөнэй тогтоол дотор энээн тухай хэлэгдэнэ.

Тус зүблөөндэ Коммунис, социалис, радикальна партинуудай, зүүнэй хара бодол баримталдаг христиануудай партиин, арадай нэгэдэмэл ябуулга хэхэ хүдэлөөнэй (МАПУ), мүн арадай нэгэдэлэй бүлэгтэ хабаатай бусад эмхинүүдэй түлөөлэгшэд сугларба.

Арадай нэгэдэлэй бүлэглэлдэ хабаатай, хилын саана байдаг партиин эмхинүүдэй ажал ябуулгые тааруу һайнаар эмхидхэхын тула арадай нэгэдэлэй правительствын гадаадын хэрэгүүдэй министр байһан Клодомиро Альмейдые гүйсэдхэхы үүргэтэй секретарь болгожо һунгаба.

Оастепедэхи зүблөөн Чилиин фашизмда эсэргүү хүсэнүүдэй эмхидэл нэгэдэлые бэхижүүлхэ шухала алхам болоно.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Майн 9-һөө 16 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 9
ИЛАЛТЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 09.00 — «Аятай һайн һургуулиин жэлнүүд» Үхибүүдэй уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадай концерт.

«Орбита». 09.55 — «Урагшаа, хүбүүд!» (үнгэтэ). 10.55 — Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 11.25 — Мультфильмнүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Сэрэгэй дүшэдэхи» — фильм-концерт (үнгэтэ). 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — «Уран шүлэг дайнда» (үнгэтэ). 14.35 — Фашизмтай эсэргүүсэн наһа бараашадай нангин дурасхаалда. Минутын анир гүй байлга. 14.55 — Классическа хүгжэмэй концерт (үнгэтэ). 15.25 — «Солдатские мемуары» — баримтата олон серитэй фильм. Нэгэдэхи фильм — «Танкнуудые хюдагшад». 16.30 — Забһарлалга. 16.40 — «Советскэ Союз харин айлшадай һанамжада» (үнгэтэ). 17.00 — «Киногоор аяншалгын клуб» (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 19.00 — Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 19.30 — «В бой идут одни «старики» — уран һайханай фильм. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Хүдөөгэй час». 22.25 — «Мүнөөдэр — Илалтын һайндэр». СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, армиин генерал И. Г. Павловскиин үгэ хэлэлгэ. 22.40 — «Уран шүлэг дайнда» (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — Ород дуунуудые РСФСР-эй габьяата артистка Лидия Русланова дуулаха (үнгэтэ).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 08.55 — «Наш дом» — уран һайханай фильм. 10.30 — Забһарлалга. 10.40 — Спортын программа: велосипедээр дэлхэйн мүрысөөн. (Чехословакиһаа дамжуулга). 2. Дзю-до гэжэ барилдаагаар Европын чемпионат (Киевһээ дамжуулга, үнгэтэ). 11.30 — Буратиногой выставкэ (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үхибүүдэй фильм» — «Рассказы о Кешке и его друзьях» — телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ). 13.25 — «Волк и семеро козлят на новый лад» — мультфильм (үнгэтэ). 13.35 — **«Социалис мүрысөөнэй ябаса тухай тэмдэглэл».** 14.20 — А. П. Чехов. «Вишневый сад» — телевизионно зүжэгэй үргэлжэлэл. 17.20 зүжэг (түрүүшынхеэ харуулагдаха, үнгэтэ). 15.50 — Забһарлалга. 16.00 — «Вишневый сад» — зүжэгэй үргэлжэлэл. 17.20 — «Возвращаясь к старым корням» — баримтата фильм (үнгэтэ). 17.30 — РСФСР-эй габьяата артистка Эдита Пьеха дуулаха (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — «Эжын һургуули» (үнгэтэ). 19.00 — «Смеричка» гэжэ дуунай-инструментальна ансамбль наадаха (үнгэтэ). 19.25 — «Наш дом» — уран һайханай фильм. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 22.25 — **«Социалис мүрысөөнэй ябаса тухай тэмдэглэл».** СССР-эй мал ажалай ба тэжээл үйлэдбэрилхэ машина бүтээлгын министр К. Н. Беляк дамжуулгада хабаадалсаха (үнгэтэ). 22.10 — Спортын программа: 1. Велосипедээр дэлхэйн мүрысөөн. (Чехословакиһаа дамжуулга). 2. Дзю-до гэжэ барилдаагаар Европын чемпионат (Киевһээ дамжуулга, үнгэтэ), 23.00 — «Манай адрес Советскэ Союз» (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ВТОРНИК, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.40 — «Как маленькие» — телевизионно уран һайханай фильм. (Чехословаки). 11.30 — «Түрэл орон доторнай». Армениин ССР (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Залуушуулай адрес» (үнгэтэ). 13.10 — «Ханинарай шарай» (үнгэтэ). 13.55 — Чехословакиин Социалис Республикын телевидениин программа. Фашизмһаа Чехословакиин сүлөөлэгдэһөөр 31 жэлэй ойдо зорюулагдана. 15.50 — Забһарлалга. 16.00 — «Как маленькие» — телевизионно уран һайханай фильм (Чехословаки). 16.50 — «Эрдэмтэдэ үгэ үгтэнэ» (үнгэтэ). 17.05 — СССР-эй арадай артист А. Соловьяненко дуулаха (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — «Беспокойное хозяйство» — уран һайханай фильм. Оронoй экран дээрэ гараһаар 30 жэлэйнь ойдо зорюулагдана.

Улаан-Үдэ. 19.50 — Телевизионно һонин. 20.10 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.30 — **«Социалис мүрысөөнэй ябаса тухай тэмдэглэл».**

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Ханинарай шарай» (үнгэтэ). 22.10 — Чехословакиин Социалис Республикын телевидениин программа. Фашизмһаа Чехословакиин сүлөөлүүлэгдэһөөр 31 жэлэйнь ойдо зорюулагдана. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Улаан-Үдэ. 19.00 — «Номой далай соогуур аяншалга». 19.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл».

«Орбита». 19.50 — «Человек у огня» — телевизионно очерк. 20.20 — Велосипедээр дэлхэйн мүрысөөн. (Чехословакиһаа дамжуулга, үнгэтэ). 20.35 — «РСФСР-эй арадай артист В. Климов наадаха».

«Улаан-Үдэ. 21.00 — «Сердце Бонивура» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери).

СРЕДА, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.15 — «Три тополя на Плющихе» — уран һайханай фильм. 10.30 — Забһарлалга. 10.40 — «Хүхюу нотонууд» (үнгэтэ). 11.00 — «Солдатские мемуары» — телевизионно олон серитэй фильм. «И орденов своих с собой им не положено иметь» (хоёрдохи фильм, түрүүшынхеэ харуулагдаха). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үхибүүдэй фильм». «Рассказы о Кешке и его друзьях» — уран һайханай фильм (2-дохи сери, үнгэтэ). 12.25 — «Шатарай һургуули» (үнгэтэ). 14.00 — «Элисо Вирсаладзе наадаха» — фильм-концерт (үнгэтэ). 14.50 — «Солдатские мемуары». «И орденов своих с собой им не положено иметь» (хоёрдохи фильм). 15.50 — Забһарлалга. 16.00 — «Хүн ба хуули». 16.30 — «Амар дээгүүр поезднууд гарадаг болохо» — баримтата фильм. 15.45 — «Три тополя на Плющихе» — уран һайханай фильм. 18.00 — «Время». 18.30 — «Солдатские мемуары». «И орденов своих с собой им не положено иметь» (хоёрдохи фильм).

Улаан-Үдэ. 19.30 — Телевизионно һонин. 19.50 — «Эрдэм наука ба практика — хүдөө ажахыда». 20.20 — «Факел» — залуушуулда зорюулагдаһан программа.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Хүн ба хуули». 21.55 — И. Штраусай зохёолнуудаар концерт (үнгэтэ). 22.40 — Баримтата фильм. 22.50 — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ). 23.00 — «Солдатские мемуары». «И орденов своих с собой им не положено иметь» (хоёрдохи фильм). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.35 — Рояллиин дэргэдэ хөөрэлдөөн. 19.15 — «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» (буряадаар дамжуулга).

«Орбита». 19.30 — «Мүнөө сагай эрдэм наука». 20.00 — «Возвращаясь к старым корням» — баримтата фильм. 20.10 — «Элисо Вирсаладзе наадаха» — фильм-концерт (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Сердце Бонивура» — уран һайханай телевизионно фильм (2-дохи сери).

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.15 — «Бидэнэр дууланабди, нааданабди» (үнгэтэ). 10.30 — Забһарлалга. 10.40 — «Хүхюу урилдаанууд» (үнгэтэ). 11.25 — «Композитор Эдвард Григ». 11.50 — Спортлотогой» тираж. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Мүнөө сагай эрдэм наука» (үнгэтэ) 12.40 — РСФСР-эй искусствын мастернуудай концерт. 13.40 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «КПСС-эй XXV съезд. Мүнөө сагай хоёр системын суртал бодолой зүришэлдөөнэй онсо шэнжэнүүд тухай». 14.10 — «В добрый путь» (үнгэтэ). 15.50 — Забһарлалга. 16.00 — «Баатаршалга» гэжэ полевой почто. 16.30 — Футболоор СССР-эй кубогто хүртэхын түлөө. ЦСКА — «Торпедо». 17.30 — «Время». 18.30 — Симфоническа хүгжэмэй концерт (үнгэтэ. 18.50 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «КПСС-эй XXV съезд. Мүнөө сагай хоёр системын суртал бодолой зүришэлдөөнэй онсо шэнжэнүүд тухай». 19.20 — «Эд бараа — ажалшадта». 19.50 — Телевизионно һонин. 20.10 — Улаан-Үдын «Современник» студиин «Факт биографии» гэһэн киноочерк. 20.30 — КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Баатаршалга» гэжэ полевой почто. 22.20 — Футболоор СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө ЦСКА — «Торпедо» наадаха (үнгэтэ). 23.50 — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.20 — «В добрый путь» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Сердце Бонивура» — уран һайханай телевизионно фильм (3-дахи сери).

ПЯТНИЦА, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.15 — «Конь, ружьё и вольный ветер» — телевизионно уран һайхан[ай] фильм. 10.20 — «Зел[ёная] пилюля» — мультфильм [(ү]нгэтэ). 10.30 — Забһарлал[а]га. 10.40 — «Зураг бү[...] дэнь — наран!» (үнгэ[тэ]). 10.55 — РСФСР-эй габьяата артист А. Слободяник наа[да]ха (үнгэтэ). 11.00 — «Со[лдат]ские мемуары». «Сельс[кий] учитель» (Гурбадахи фильм). 12.00 — Шэнэ һонин. 12[.10] — «Үхибүүдэй фильм». «Ра[с]сказы о Кешке и его друзь[ях»] — телевизионно олон се[ри]тэй фильм (3-дахи сери). 13.30 — «Чудо-тыква» — [ку]кольна фильм-зүжэг. 14.0[0] — Ленинэй шангай лауреа[т], РСФСР-эй арадай арти[ст]ка Е. Образцовагай концер[т]. 14.50 — «Солдатские [ме]муары». «Сельский учитель» (3-дахи фильм). 15.50 — Забһарлалга. 16.00 — «Е[в]ропа: сагай хубилалтануу[д]» (үнгэтэ). 17.00 — РСФ[СР]-эй искусствын мастернуу[дай] концерт (үнгэтэ). 18.00 — «Время».

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — Тел[е]визионно һонин. 18.50 — Совет Россин поэзи[...] (буряадаар дамжуулга). 19.20 — Түрэлхидтэ зор[ю]лагдаһан телеуниверси[тет] (буряадаар). 19.45 — «[...] любовь, любовь!» — теле[ви]зионно очерк.

«Орбита». 20.00 — «Солд[ат]ские мемуары». «Сельс[кий] учитель» (3-дахи фильм). 21.00 — Шэнэ һонин 21.1[5] — Забһарлалга. 21.25 — «Европа: сагай хубилалт[а]нууд» (үнгэтэ). 22.25 — «Х[ү]жэмэй абонемент». А. [Бо]родин. «2-дохи симфон[и]». 23.00 — «Солдатские мем[уа]ры». «Сельский учитель» (3-дахи фильм). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — «Ко[нь,] ружье и вольный ветер» — телевизионно уран һайхан[ай] фильм. 19.35 — Уран [...]нуудай концерт (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.00 — Улаа[н-]Үдэ хотын программа. 20[...] — Концерт. 21.40 — «Се[рд]це Бонивура» — телевизи[он]но уран һайханай фильм (4-дэхи сери).

СУББОТО, 15

«Орбита». 08.45 — «[...]най гэртэ» — хүгжэмтэ пр[о]грамма (үнгэтэ). 09.25 — «Һайн шанартай эд бара[а] ехээр гаргаха». 10.00 — Ба[я]нист Б. Тихонов наадаха (үн[]гэтэ). 10.30 — Забһарлал[га]. 10.40 — «Үхибүүдэй фильм» «Старик Хоттабыч» — ур[ан] һайханай фильм (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.1[0] — «Үглөөнэй почто». Хү[г]жэмтэ программа. 12.40 — «АБВГДейка» (үнгэтэ). 13.10 — «Ан амитадай [...]дарал» (үнгэтэ). 14.10 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын програм[]ма. 14.45 — «Моё дело» — телевизионно уран һайхан[ай] фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ). 16.50 — Забһарлалга. 16[...] — «Моё дело» — теле[ви]зионно уран һайханай фи[льм] (2-дохи сери, үнгэтэ). 17[...] — «Циркын галнууд» (ү[нгэ]тэ). 18.00 — «Время». 1[...] — «Московские звёзды» — [...]һэн искусствын фестива[ль] түгэсхэлэй концерт. Крем[лин]дэхи съезднүүдэй Орд[оноһоо] дамжуулагдаха (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.[15] — Забһарлалга. 21.25 — «Кавказский пленник» — [те]левизионно уран һайхан[ай] фильм (түрүүшынхеэ хар[уу]лагдаха, үнгэтэ). 22.40 — «Артлото» — эстрадын пр[о]грамма (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ВОСКРЕСЕНИ, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 09.25 — Б[у]ряадай оперо ба балет[ай] театрай солист Юрий [...]ченкын концерт. 10.00 — «Поют пионерские [...]» үхибүүдэй фильм-кон[церт]. 10.30 — «Альтанар» — ахалагша классайхидай [теле]визионно клуб.

«Орбита». 11.00 — «[...]ленок» телестудиин [...]нууд Ленинскэ шангай [лау]реат, СССР-эй Наукын [...] академиин юрэнхы ген[етика]кын институдай [...] Н. П. Дубининтай [...]. 12.00 — Шэнэ һонин. [...] — В. И. Ленинэй түүх[...]зейһээ репортаж (үнгэ[тэ]). 12.40 — Совет дуун[...] концерт (үнгэтэ). 13.00 — «Советскэ Союзда ал[ба хэ]нэб!» (үнгэтэ). 14.05 — «Үхибүүдэй хүгжэмэй [...]» (үнгэтэ). 15.50 — [Забһар]лалга. 16.00 — «Уласх[оорон]дын һонин» (үнгэтэ). [...] — «Хүгжэмтэ киоск» ([үнгэ]тэ). 17.00 — Киногоор [аян]шалагшадай клуб [...]. 18.00 — «Время». 18[...] «Номой таг» (үнгэтэ). [...] — «Литературна [...] экран дээрэ». «Дачн[...] уран һайханай фильм. [...] — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — [Хү]дөөгэй час. 22.25 — [Со]ветскэ Союз тухай [...] айлшадай һанамжа[да] (үнгэтэ). 22.45 — «Хүг[...]нин». 23.30 — «[...]». 24.00 — Футболоор ([СССР-]эй чемпионат. ЦСК[А] — «Спартак» (2-дохи [...] үнгэтэ).

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

Индекс: 670000, [...] Үдэ, ул. Ленина, 35, [...]ны: приемная — [...] секретариат — 2-66[...] шественная прие[...] 2-56-62.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00563. Заказ № 01[...]